

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ISLAMISTICKÝ TERORISMUS

Autor práce: Jana Šanková

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Danics Štefan, Ph. D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.

Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jana Šanková

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Islamistický terorismus

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Islamist Terrorism

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul):

Doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): únor 2021

Cíl bakalářské práce: Autorka vymezí islamistický terorismus, přičemž zaměří pozornost na ideologii Islámského státu, která i po jeho vojenské porážce představuje akutní bezpečnostní hrozbu nejen pro země Evropské unie. Zároveň budou objasněny principy protiteroristické politiky EU a aktuální protiteroristická opatření.

Student: Jana Šanková	25.2.2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. Ing. Štefan Danics, Ph.D.	25.2.2021 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	17.5.2021 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	21.5.21 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	24.5.2021 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Dr. Ing. Danics Štefan, Ph. D. za cenné rady, připomínky, trpělivost a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠANKOVÁ, J., *Islamistický terorismus: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 57 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Dr. Ing. Danies Štefan, Ph. D.

Klíčová slova: Abú Bakr al-Baghdádí, Evropská unie, islamismus, islamistický terorismus, protiteroristická politika, terorismus, teroristická organizace Islámský stát

BP se zaměřuje na islamistický terorismus jako na vážnou globální bezpečnostní hrozbu pro státy Evropské unie a její občany. Cílem práce je analýza islamistického terorismu v podobě Islámského státu, který i po vojenské porážce představuje hrozbu, neboť jeho ideologie poražena nebyla, tj. nastolení globálního chalífátu. Tato vize i nadále oslovuje džihádisty po celém světě, a proto islamistický terorismus představuje akutní bezpečnostní hrozbu. Autorka uvádí nejen protiteroristická opatření Evropské unie, ale i opatření proti radikalizaci s cílem zabránit rekrutování dalších džihádistů. V neposlední řadě autorka ve své praktické části mapuje vnímání islamistického terorismu ze strany PČR na základě sběru odpovědí na předem připravené otázky s vybranými specialisty a odborníky, přičemž jejich názory a postoje vhodně doplňují řešenou tematiku.

ABSTRACT

ŠANKOVÁ, J., *Islamist Terrorism: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. 57 p. Supervisor: doc. Dr. Ing. Danics Štefan, Ph. D.

Key words: Abu Bakr al-Baghdadi, European Union, Islamism, Islamist terrorism, counter - terrorism policy, Islamic State terrorist organization

BP focuses on Islamist terrorism as a serious global security threat to the European Union states and its citizens. The aim of the thesis is to analyse Islamist terrorism in the form of the Islamic State, which even after military defeat poses a threat because its ideology has not been defeated, i.e. the establishment of a global caliphate. This vision continues to appeal to jihadists around the world and therefore Islamist terrorism poses an acute security threat. The author cites not only the European Union's counter-terrorism measures, but also counter-radicalisation measures to prevent the recruitment of more jihadists. Last but not least, in its practical part, the author maps the perception of Islamist terrorism by the Czech Republic based on the collection of answers to pre-prepared questions with selected specialists and experts, while their opinions and attitudes appropriately complement the topic addressed.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Islamistický terorismus	10
2.1 Terorismus.....	12
2.2 Islamismus.....	14
2.3 Islám a džihád.....	16
2.4 Islámský fundamentalismus	17
3 Teroristická organizace Islámský stát	21
3.1 Abú Bakr al-Baghdádí.....	22
3.2 Vzestup Islámského státu	23
3.3 Organizační struktura a financování Islámského státu.....	26
3.4 Porážka Islámského státu	28
3.5 Teroristické útoky provedené Islámským státem.....	29
3.6 Chalífát a propaganda.....	30
4 Protiteroristická politika EU	33
4.1 Přístup EU k boji proti terorismu	35
4.2 Protiteroristická opatření	38
4.3 Opatření proti radikalizaci.....	39
4.4 Protiteroristická politika v ČR.....	41
5 Hrozba islamistického terorismu z pohledu Policie ČR	43
5.1 Rozhovory se specialisty NCOZ na náboženský terorismus.....	43
5.2 Zkoumaná oblast číslo 1 - Islamistický terorismus.....	45
5.3 Zkoumaná oblast číslo 2 – Teroristická organizace Islámský stát	47
5.4 Analýza zjištěných dat.....	50
Závěr	53
Seznam použitých zdrojů	54
Seznam zkratk	57

Úvod

Islamistický terorismus je fenomén 21. století. 11. září 2001 je magické datum, které se zapsalo do dějin takovým způsobem, že si svět uvědomil, že teroristé tu žijí s námi a též si svět uvědomil, čeho všeho jsou schopni. Útočí ve jménu Alláha a koránu, a to co páchají po celém světě ospravedlňuje právě jejich militantní výklad islámu, tj. islamismus. Islamistický terorismus je dnes globální bezpečnostní hrozba. I přes to, že se celý svět nyní soustředí na rusko-ukrajinský konflikt, tak neznamená, že se teroristické organizace někde schovávají. Téma je nadále velmi aktuální.

I přes to, že v roce 2019 byla teroristická organizace Islámský stát poražena a přišla o své území, podporu jak finanční, tak materiální i o velkou část svých sympatizantů, tak i přes to představuje hrozbu pro celý svět, a to především pro Západ. Islámský stát nebyl totiž poražen z hlediska ideologie, tj. nastolit globální chalífát. A tato vize stále oslovuje džihádisty, kteří jsou připraveni ke splnění této vize použít i teroristické násilí. Islámský stát podle odborníků aktuálně přeskupuje síly, aby znovu udeřil. Pro naši bezpečnost je jedno, zda budou islamistické teroristické útoky prováděny Islámským státem nebo jiným islamistickým subjektem, který bude usilovat o nastolení globálního chalífátu i za pomoci násilí. Velikou hrozbou jsou „osamělí vlci“, protože ti mohou provést teroristický útok i bez podpory islamistické organizace na základě toho, že se jako osamělí jedinci ztotožní z vizí nastolení globálního chalífátu. A pro bezpečnostní složky demokratických států představují „osamělí vlci“ největší nebezpečí, neb se těžko odhalují.

I přesto, že do dosavadní doby v České republice nedošlo ke spáchání teroristického útoku, tak se již několikrát potvrdilo, že teroristé Českou republiku využívají jako tranzitní zemi a cestují napříč Evropou. Jsou pro ně prioritní země jako je Německo, Belgie, Anglie, Francie, a právě z toho důvodu nelze mít za to, že Českou republiku „nemají v hledáčku“, protože se Česká republika podílí na protiteroristické politice EU a je členem NATO. Byť pravděpodobnost není velká, může k teroristickému útoku dojít i na území České republiky.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je vymezení islamistického terorismu, přičemž byla zaměřena pozornost na činnost Islámského státu, přičemž i po jeho vojenské porážce představuje akutní bezpečnostní hrozbu nejen pro země Evropské unie. Zároveň budou objasněny opatření protiteroristické politiky EU a aktuální opatření proti radikalizaci.

Byla provedena obsahová analýza odborných publikací, která řeší problematiku islamistického terorismu, zejména pak Islámského státu. Zároveň byla provedena i obsahová analýza dokumentů protiteroristické politiky Evropské unie a České republiky.

V bakalářské práci byl využit kvalitativní sběr dat, kde byly využity předem připravené otázky, pomocí rozhovorů, které zodpovídali vybraní kriminalisté z Národní centrály proti organizovanému zločinu, a to ze sekce terorismu a extremismu, kteří jsou přímo z odboru na náboženský terorismus.

2 Islamistický terorismus

Na počátku 90. let ještě nebyl terorismus považován za hrozbu, hovořilo se o něm jako o riziku. Kdežto jinde velká náboženství s globalizací spíše ustupují a ztrácejí, islám nabývá na razantnosti a důležitosti a získává stále nová a silnější postavení ve světě, dále rozšiřuje se územně a zasahuje výrazně stále více do nových sfér, nejedná se pouze o Asii a Afriku, ale v posledních letech zasahuje především v Evropě. Nejedná se pouze o problému Balkánu, ale též o přistupování, konvertování k islámské víře z řad původních obyvatel Evropy.¹

Má se za to, že po skončení studené války existuje reálné malé nebezpečí světové globální války mezi (super)velmocemi. Na straně druhé svět se ocitá v globalizovaném konfliktu s terorismem, který přebírá roli fenoménu studené války.²

Islamistický terorismus je možné charakterizovat znaky, jako jsou: projev nenávisti vůči hodnotám západní civilizace a současně i reflexi islámského světa na často necitlivé jednání, a to hlavně ze strany USA. V únoru roku 1998 vytvořil bin Ládín mezinárodní islamistickou frontu proti křesťákům a Židům a vydal fatvu, ve které je důrazně napsáno, že „*Každý muslim, který je toho schopný, má osobní povinnost zabít Američany a jejich spojence, bez ohledu na to, zda se jedná o civilisty či vojenské jednotky, a to v každé zemi, kde je to možné*“.³

Za určující faktory islamistický terorismus jako globální hrozbu 21. století je možné považovat:

- tendence k etatizaci tzv. Islámského státu, jeho pokračující teritoriální rozšiřování (jako je Asie, Afrika a také Evropa),
- ekonomická síla (anebo i návazně zdroje, které pocházejí z trestné činnosti),
- vyhraněně silná náboženská motivace (čili islámská dogmata) a militantní výklad islámu,

¹ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 358.

² PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 358-359.

³ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy: [vysokoškolská učebnice]*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 363.

- uzavřenost komunity islámské znemožňující (bezpečnostní nebo státní) kontrolu a umožňující vnitřní infiltraci radikálních skupin a proudů,
- konvertování k islámské víře přes salafismus, především v Evropě,
- v neposlední řadě též globální politická, ekonomická dimenze teroristických akcí IS, která je podporovaná stále větší medializací.⁴

Podle hodnocení zpravodajských služeb z věci vyplývá, že současný islamistický terorismus typu al-Káida nemá žádnou podobu striktně strukturované a hierarchizované organizace s centrálním velením. Al-Káida v češtině se překládá jako základna. Představuje nestátního aktéra, což znamená, že není politickou entitou ani není mezinárodně právně uznávanou organizací. Představuje „manažerskou strukturu“ s množstvím buněk samostatných ve světě, které al-Káida spíše motivuje a podporuje, jak finančně, zbraněmi tak i výcvikem. Z tohoto důvodu je obtížné určit, zdali konkrétní teroristický útok vymyslela al-Káida či ji uskutečnila samostatně nějaká z teroristických skupin či osoby útočící nebo některá z napojených teroristických velkých skupin.⁵

Islamistický terorismus momentálně nemá bezprostřední zájem o světskou a ekonomickou moc. Chtějí především přeměnit svět radikálně ve svět islamistický (a to chalífát se šáriou) k obrazu svému a tím právě ovládnout následovně svět politicko-mocenský.⁶

Podle Hadayatullaha Hübscha rozdělujeme v islámském kulturním okruhu tři rozdílné motivační podměty pro teroristické machinace. Mezi ně se člení nábožensky motivovaný terorismus, národnostně kulturně motivovaný terorismus a revolučně politicky motivovaný terorismus.⁷

K nábožensky motivovanému terorismu lze zařadit vyznavače bin Ládinovy organizace al-Káida. Vyznavači sami sebe uvádějí až téměř do psychotického stavu a označují se za vyvolení, kteří na sebe přebírají úlohu vykonat jimi vycítěnou bludnou vůli Boží, a to nehledě na jejich soukromé potřeby. Pohlížejí na sebe jako na svaté

⁴ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 359-360.

⁵ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 360.

⁶ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 361.

⁷ HÜBSCH, Hadayatullah. *Fanatičtí bojovníci ve jménu Alláha: kořeny islámského teroru*. Praha: Naše vojsko, 2002, s. 36.

v takřka nejvyšší dokonalosti i jako na mučedníky. V očích vyznavačů jsou jako mesiáš vyvoleni k tomu, aby přinesli Boží hněv na hříšný svět. Cítí nekontrolovatelnou zuřivost, a přitom také pocit nesmírné bezmocnosti vůči špatnosti lidstva. Jejich terčem nenávisti jsou ti, kteří podle jejich mínění nerozpoznávají ani utopie, ani víru a tužby jejich světských, tak i náboženských představ a chtějí místo toho na zbožné muslimy sypat špínu. Zprotivení světu, který má údajně všechno svaté odmítat a dávat přednost zlu.⁸

K národnostně kulturně motivovanému terorismu můžeme zařadit Hamás palestinskou organizaci, ta nečerpá svou motivaci z náboženských představ, ale zejména ze systémů představ a myšlenek, které by mohly být označovány za národnostní a jsou ovlivňovány kulturními jednotkami. Nacionálně smýšlející teroristé cítí se být k násilným akcím tlačeni, neboť jejich smysl pro spravedlnost je narušen. Postrádají trpělivost a víru v možný úspěch politicko-diplomatickým způsobem jednání. Cítí nenávist vůči těm, co obsadili jejich zem, protože tak byla jejich vlasti odebrána nezávislost.⁹

Revolučně politicky motivovaný terorismus: s národnostně kulturně motivovanými teroristy úzce souvisí revolučně a čistě politicky zaměřený teroristé. Příkladem je teroristická skupina Černé září, která vznikla z různých guerillových organizací Palestiny a v letech 1971 až 1973 udělala velké množství rozruchu budících útoků. Chápou politiku jen jako ozbrojené střetnutí. Co se ale smýšlení týče, je jejich perspektiva globální a úzce nakloněna ke komunisticko-sociálně raženému spektru. Dále následují ideál mezinárodní solidarity a jsou výrazně vzdělanější než jejich odlišně motivovaní spolubojovníci, znají teoretiky a klasiky revolučního boje. Jde jim tedy o revoluci v marxistickém duchu. Samostatný teroristický akt v jejich očích představuje poslední naději v samé o sobě beznadějně situaci.¹⁰

2.1 Terorismus

Bohumil Pikna ve své knize uvádí: „*Termín terorismus pochází z latinského pojmu značící zastrašovat či nahánět strach. Najít přijatelnou definici, která by mohla mít*

⁸ HÜBSCH, Hadayatullah. *Fanatictí bojovníci ve jménu Alláha: kořeny islámského teroru*. Praha: Naše vojsko, 2002, s. 37.

⁹ HÜBSCH, Hadayatullah. *Fanatictí bojovníci ve jménu Alláha: kořeny islámského teroru*. Praha: Naše vojsko, 2002, s. 38-39.

¹⁰ HÜBSCH, Hadayatullah. *Fanatictí bojovníci ve jménu Alláha: kořeny islámského teroru*. Praha: Naše vojsko, 2002, s. 40-41.

univerzální význam v politické, a hlavně právní oblasti, je však velmi obtížné a dosud se to nepodařilo.“¹¹

Kolektiv autorů ve své knize uvádí: „*Terorismus je definován jako jakékoli použití násilí k dosažení politických cílů. Je to jeden z největších problémů, před kterým svět na začátku 21. století stojí. Problém terorismu existuje na několika úrovních, ale v podstatě jej můžeme zjednodušit na fakt, že je téměř nemožné zastavit jednotlivce ze zájmové skupiny, jestliže je připraven zabít na základě náhodnosti.*“¹²

Bruce Hoffman ve své knize uvádí: Terorismus můžeme definovat jako záměrné vytváření a zneužívání strachu prostřednictvím násilí nebo hrozby z násilí ve snaze dosažení politické změny. Všechny teroristické činy zahrnují násilí nebo hrozbu násilí. Terorismus je specificky navržen tak, aby měl dalekosáhlé účinky psychologické, které přesahují bezprostřední oběti či předmět teroristického útoku. Má vstřípit strach a tím zastrašit širší „cílové publikum“, které může obsahovat konkurenční náboženskou či etnickou skupinu, národní vládu, celý stát, politickou stranu či obecně veřejné mínění. Terorismus je nastaven tak, aby vytvářel moc tam, kde žádná není nebo k upevnění moci tam, kde ji je velmi málo.¹³

Emil Souleimanov ve své knize uvádí: Terorismus si neklade za svůj cíl fyzické vítězství nad vojenským nepřítelem na vyznačeném území, ale za cíl si klade psychologický nátlak a vydírání čili šíření děsu, strachu, nejistoty či hysterie. Na rozdíl od guerillového válčení terorismus není závislý na zemi, z níž by čerpal potenciál úspěchu či životní sílu. Jeho cílem je zmocnit se myšlení, nikoliv území.¹⁴

Terorismus je skoro stejně starý jev jako lidstvo samo. Přestože jsou jiné odpovědi na otázku, co vlastně je a není terorismus, existující poznatky nám dovolují hovořit a třech hlavních podobách či formách terorismu a tím je národní terorismus, mezinárodní terorismus a globální terorismus:

¹¹ PIKNA, Bohumil. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie: (právní náhled)*. Praha: Linde, 2006, s. 25.

¹² *Světový terorismus: encyklopedie*. Praha: Svojtka & Co., 2001, s. 8.

¹³ HOFFMAN, Bruce. *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, 2006, s. 40-41.

¹⁴ SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A. BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. Sociologické aktuality, s. 40.

-národní terorismus je první vývojovou formou, je uskutečňován a plánován uvnitř hranic pouze jednoho státu, kdy jeho cílem je vynutit si zásadní změny v jeho politice vnitřní,

-mezinárodní terorismus je další vývojovou formou terorismu, kde jeho útoky přes státní hranice směřují a zasahují cíle i jiného státu, jeho cílem je přinutit konkrétní stát, aby přestal prosazovat svoje zájmy v některé části světa, nebo tam od základu změnil stát svou politiku,

-globální terorismus datuje jeho nástup 11. 9. 2001, o globálním charakteru terorismu je možné hovořit ihned z několika důvodů a to, že z hlediska původce hrozby, kdy teroristické sítě jsou po celém světě rozprostřeny a mají globální rozměr, dále významné je i stanovisko sledovaných cílů, což znamená co nejtěžší ránu zasadit těm, kteří jsou hybnou silou průběhu globalizace a na závěr je tu i charakter obětí ze dne 11. 9. 2001, protože to v žádném případě nebyli pouze Američané ba naopak, byli to lidé z celého světa.¹⁵

2.2 Islamismus

Velmi nebezpečný jev je, když dojde k záměně dvou termínů, a tím je islamismus a islám. K záměně velmi často dochází v souvislosti s terorismem. „*Islám je náboženství, islamismus ideologie. A islamismus není příčinou, nýbrž následkem ztroskotání (domácích) režimů, které po získání nezávislosti nahradily v blízkovýchodních a severoafrických zemích evropské koloniální pány. Znakem islamistického hnutí je to, že na náboženství nehledí jako na soukromou záležitost jednotlivce, ale že náboženství přetváří v politickou ideologii s úderně revolučním zaměřením.*“¹⁶

Nejranější hnutí militantní názvem Muslimské bratrstvo je spojováno se jménem jediného muže Hasana al-Bannáa učitelem z Dolního Egypta, který zřejmě byl charismatickou osobností a dokázal autokraticky řídit rychle se rozrůstající hnutí islamismus a dovést ho ke značnému politickému významu. Datumem založení islamismu se většinou uvádí rok 1928.¹⁷

¹⁵ EICHLER, Jan. *Terorismus a války na počátku 21. století*. V Praze: Karolinum, 2007, s. 152-155.

¹⁶ ULFKOTTE, Udo. *Hrozba terorismu: islamisté a jejich tajná síť*. Přeložil Petr DVORÁČEK. V Praze: Ikar, 2003, s. 22.

¹⁷ NOLTE, Ernst. *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*. Přeložil Iva KRATOCHVÍLOVÁ. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, s. 145.

Na Západě je termín islamismus hojně používán, ale již není striktně definovaný a chápaný pojem. Vymezení bývá následující:

-jako šíření islámu teroristickými metodami;

-forma stavějící se proti Západu islámského náboženského fundamentalismu (primárními příčinami tohoto odporu jsou západní podpora zkorumpovaných arabských režimů a Izraele, evropský kolonialismus 20. století, sionismus a pozápádňování);

-forma výraznějšího prolínání islámského náboženství s politickým islámem;

-islamismus je někdy považován za nové politické smýšlení.¹⁸

Pojem islamismus se striktně nemusí spojovat s použitím násilí, terorismem nebo politickým radikalismem, přestože k tomu však často dochází. Bude zajisté vhodnější rozlišovat umírněný islamismus a oproti tomu radikální islamismus. Umírněný islamismus, který se snaží o prolínání mírumilovných náboženských principů islámu s děním dnešní reálné doby (zejména se západním stylem života, demokratickými principy nebo pluralismem atd.). Především ze zvýše zmíněných důvodů, islamismus by mohl být chápán jako obdoba muslimské demokracie.¹⁹

Za umírněné islamisty lze považovat např. tureckou vládní stranu Adelet ve Kalkinma Partisi, což v překladu znamená strana spravedlnosti a rozvoje. Druhý termín tedy radikální islamismus může být různě chápán. Skupiny, jako jsou pietistický, ultrakonzervativní nebo puritánský, nevyznačující se politickým charakterem (např. organizace Tablighi Džamá at nebo některé salafistické skupiny), až po radikální islamisty, jejichž cíl má v úmyslu přeměnit muslimské společnosti na islámskou teokracii, a to ideálně na chalífát.²⁰

Tohoto stavu se může dosáhnout i násilnou cestou prostřednictvím radikálního džihádismu za použití teroristických metod, a to včetně zabití nevěřících politiků, „heretických“ muslimů, cizinců, jinověrců, obyvatelstva Západu, civilistů či sionistů, zejména židů, křesťanů, jezídů a hinduistů.²¹

¹⁸ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007, s. 88-89.

¹⁹ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007, s. 88-89.

²⁰ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007, s. 89.

²¹ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007, s. 89.

2.3 Islám a džihád

Počátkem 7. století vzniklo islámské náboženství v Arábii, a to v prostředí, kde se soupeřilo a setkávalo staroarabské pohanství s křesťanstvím a židovstvím. Vznik svého náboženství muslimové vykládají zjevením, které seslal Bůh (Alláh) prostřednictvím anděla Džibríla Muhammadovi. Svou vůli Bůh zjevoval lidem prostřednictvím proroků již dříve, ale lidé však ryzí zvěst z pravého zdroje pokaždé nějakým způsobem pokrřivili. Bůh proto zvolil Muhammada za pečet' proroků a jeho prostřednictvím se k lidem dostalo Boží slovo ve finální podobě, která nebude už pokažena.²²

Toto náboženství nemá vůbec vysvěcené kněze, jako je například u náboženství křesťanského a za jehož duchovními pastýři jsou považováni laici, kteří jsou uznávaní pro své morální a intelektuální hodnoty. Ve svaté knize Koránu je zaznamenána náboženská nauka, kde za autora je považován Mohamed.²³

Vyznavači islámu své náboženství pokládají za přirozenou monoteistickou víru a řád daný Bohem již prvnímu člověku jménem Adam.²⁴

Samotné slovo islám lze chápat jako odevzdání se do vůle Boží. Vyznavači islámu jsou muslimové, kteří jsou přesvědčeni, že vůle boží je zvěstována skrze proroky, z nichž za posledního a zároveň největšího byl již zmiňovaný Muhammad. Součástí této vůle je i Bohem určený řád vazeb člověka k Bohu a vazeb mezi lidmi. Základem zmíněných vazeb je pět povinností, které jsou považovány za pilíře náboženství. Patří zde:

- vyznání víry,
- pouť do Mekky,
- půst v měsíci ramadánu,
- modlitba,
- náboženská daň.²⁵

Korán, jehož význam se volně překládá jako „číst“ nebo „přednášet“, je pro muslimy obdobou křesťanské Bible. Islámští vyznavači muslimové jej vykládají jako přímé slovo Boží, existující od věčnosti, jež bylo prorokovi zjeveno. Korán je v mnoha islámských zemí

²² KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. Moderní dějiny (Vyšehrad), s. 16.

²³ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999, s. 23.

²⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Praha: Vyšehrad, 1993, s. 9.

²⁵ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999, s. 82.

považován za zásadní zdroj práva islámského šaría a je fundamentalisty vnímán jako věčná ústava, která je jediná platná.²⁶

Džihád je jedním z egyptských islámských extremistických skupin, které vyvíjí svou aktivitu od konce 70. let.²⁷ Patří k základním povinnostem muslimů. Džihád je velice významným a zároveň nejednoznačně chápaným termínem islámské věrouky, který představuje v duši každého muslima závazek plnit povinnosti, které vyplývají z islámského náboženství. Výklad džihádu směřuje od důrazu na dodržování etických principů islámu až po obrannou válku islámu, především proti jinověrcům. Islámské právo nazývající se šaría obsahuje čtyři základní druhy džihádu a tím jsou:

- džihád srdce,
- džihád rukou,
- džihád jazyka,
- džihád meče.²⁸

„Zajímavý význam slovo džihád získalo s nástupem islámu, význam boje na cestě Boží. Ten nás obvykle napadá také dnes. Džihád se projevuje ve dvou dimenzích: vnitřní a vnější. Vnitřní boj (velký džihád) je snaha dosáhnout vlastní esence, je založen na překonání překážek, poznání Boha, lásce a duchovním požehnání. Druhý je založen na odstranění překážek mezi člověkem a vírou, tak aby si lidé mohli svobodně vybrat mezi ní a nevírou.“²⁹

Velký džihád je veden na duchovní frontě, je to boj s vnitřním světem a duchem tělesným, kdežto malý džihád je materiální. Žádoucí rovnováha nastane, pokud jsou oba vykonány úspěšně. Nastane-li absence jednoho z nich, rovnováha se ihned naruší.³⁰

2.4 Islámský fundamentalismus

Termín islámský fundamentalismus má charakter velmi devalvující. Samotní muslimští fundamentalisté se sami označují jako „islámíjún“, tedy islamisté. Jejich

²⁶ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999, s. 82.

²⁷ BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999, s. 52.

²⁸ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007, s. 53.

²⁹ FETHULLAH GÜLEN. *Malý a velký džihád*, [online], [cit. 2022-02-11]. Dostupné z WWW: <<http://fgulen.com/cz/vstric-globalni-civilizaci-lasky-a-tolerance/dzihad-terorismus-lidska-prava/maly-a-velky-dzihad>>.

³⁰ FETHULLAH GÜLEN. *Malý a velký džihád*, [online], [cit. 2022-02-11]. Dostupné z WWW: <<http://fgulen.com/cz/vstric-globalni-civilizaci-lasky-a-tolerance/dzihad-terorismus-lidska-prava/maly-a-velky-dzihad>>.

označení se pozvolna prosadilo též v médiích na Západě. Islámští fundamentalisté nepřijímají historicko-kritickou exegezi koránu.³¹

Fundamentalismus je založený na prostém přesvědčení o pravdě majetnictví. Označuje se neústupností, tvrdostí srdce a nesnášenlivostí. Účelově si vybírá z Koránu jen některé symboly a témata. Od právně morálních úvah, které jsou silně kriticky zaměřeny především proti kulturním vlivům Západu poté dochází ke krutým činům vůči jinak smýšlejícím. Fundamentalismus kolísá mezi tendencí ke zpolitizování a skutečnou religiozitou a kulturními radikálními projevy.³²

V ideologickém poli fundamentalismu je formulování užšího proudu politického islámu, islamismu, a to s cíli celospolečenskými ustavení totalitního islámského řádu. Islamismus sahá v krajních polohách k násilí a projevuje se jako terorismus nebo extremismus. Z pohledu islámu jde o novodobé heretické vybočení, které je násilně orientované na sektářství. Mezi jednotlivými typy nejsou hranice, ovšem nepropustné jsou spíše připomínající široká přechodná pásma s klesající či stoupající sytostí příznačného vybarvení.³³

Na pomezí islámu je tomu tak také a jeho fundamentalistická verze, kde se pohybují misijní skupiny zanícené posláním šířit islám a islámské kulturní vzory. Jestli tak činí bez nesnášenlivosti tak jim nálepka fundamentalismu nepřísluší. Nálepka fundamentalistů nepřísluší také postojům, které slouží jednoznačně k obraně života, a to včetně života nenarozeného, kde se křesťanství shoduje s islámským mravním cítěním. Dále je velmi důležité říct, že fundamentalistou v žádném případě vůbec nemusí být pouze věřící, který se velmi důsledně dennodenně modlí, ani žena zakrývající si vlasy šátkem s vnitřním pevným přesvědčením.³⁴

Rozlišení fundamentalismu a vyhraněnějšího islamismu se v praxi rozchází, jež v dnešní době převládá. Miloš Mendel ve své knize uvádí: „V této knize budeme pod pojmem *fundamentalismus* chápat *mnohotvárný ideologický a politický trend ve společnostech islámských zemí, jehož nejniternějším rysem je propojit klasickou islámskou politickou teorií a její soudobé interpretace s víceméně spontánně vyjádřenou*

³¹ ULFKOTTE, Udo. *Hrozba terorismu: islamisté a jejich tajná síť*. Přeložil Petr DVOŘÁČEK. V Praze: Ikar, 2003, s. 17.

³² KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 32.

³³ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 32.

³⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 32.

tendencí k opoziční politické činnosti a „nekonformnímu“ způsobu chování.“³⁵ Bassam Tibi striktně opakuje to, že politickou ideologií je fundamentalismus, kdežto oživení religiozity je úplně něco jiného. Právě na základě tohoto rozdílu je užitečné islamismus odlišit jako téma pro úvahy v politice a praxi od fundamentalismu jako jsou morální a intelektuální slabosti v mezních polohách náboženské roviny, kde nachází své působíště vytrvalé úsilí o rozhovor, který je vedený uváženými slovy a etnickým příkladem.³⁶

Je možno uvést bez nároku na úplnost a univerzálnost určité zvláštní rysy islámského fundamentalistického či svatého teroru, který bychom měli z mnoha důvodů od jiných typů odlišit:

-nejde mu o kompromis a nehraje hru něco za něco, ale odmítá současný svět, a i všechny ideologie, a proto každého jinověrce považuje za nepřítel,

-je základem pro vyhraněné individuální jednání a zároveň i pro státní politiku,

-chce úplné vítězství v podobě nastolení nějaké islámské teokracie, kde zemi vládne Alláh a lidé dodržují šariú,

-svatý teror ospravedlňuje použití libovolných prostředků včetně zbraní hromadného ničení,

-neohlíží se na to, co si o nich myslí okolí, protože jsou fanaticky přesvědčeni o správnosti věci, za niž by nasadili i vlastní život, což je poté prezentováno jako mučednická smrt,

-svatí válečníci provádí svůj boj bez zřetelných frontových linií, a to amorfní masou fanatických bojovníků, kteří globálně operují v malých buňkách (jsou čtyř až pětičlenné) nebo samostatné,

-rozšířenou metodou jsou sebevražedné útoky, kdy z taktického hlediska může terorista sám rozhodnout o tom, kdy odpálí nálož, nebo kdy se jako kamikadze sám vrhne s letounem na svůj cíl, jedná se tak o útok bez návratu a odpadá plánování útěku

³⁵ MENDEL, Miloš. *Islámská výzva: z dějin a současnosti politiky islámu*. Brno: Atlantis, 1994, s. 43.

³⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 33.

pachatele. Jakmile je tedy jednou sebevražedného komando na své misi, je úspěch akce téměř zaručen a šance na obranu je nulová.³⁷

³⁷ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, s. 88-89.

3 Teroristická organizace Islámský stát

Od roku 2003 teroristická organizace Islámský stát je součástí politického života v Iráku. Rozhodující změna nastala v momentě, kdy teroristická organizace Islámský stát změnila svoji strategii a přestala být pouze teroristickou organizací útočící pokaždé na jiném místě a udržuje si výcvikové tábory v poušti. Zlom, který lze považovat za zásadní nastal tehdy, když se státem stala teroristická organizace se srovnatelnou rozlohou, jako má Jordánsko, v němž žije okolo deseti milionů lidí. Teroristická organizace Islámský stát se začala jako stát chovat, protože jako stát měla své vojsko, dostatek finančních zdrojů a strategii na mezinárodní úrovni. Tento moment nastal v Sýrii dobytím Mosulu v Iráku, a dobytím ar-Rakky a jiných sunnitských provincií. Teroristická organizace Islámský stát se tak stala zdrojem ohrožení jak pro své sousedy na Blízkém východě, tak se stala zdrojem ohrožení i pro celý svět.³⁸

Zajímavostí je, že „jedním z hlavních náborových středisek a organizačních center jsou vězení. Ať už to byla náhoda, či záměr, věznice na Blízkém východě sloužily již léta jako faktické akademie terorismu, kde se mohli známí extremisté scházet přímo „za ostatným drátem“ spřádat intriky, organizovat se, vybrušovat své vůdcovské schopnosti a rekrutovat novou generaci bojovníků, což mělo ty nejhroživější důsledky.“³⁹

Příslušníci teroristické organizace Islámský stát jsou mafiánští mistři, kteří desítky let využívají zavedeného šedého obchodu s ropou a se zbraněmi na mezinárodní úrovni. Jedná se o konvenční armádu, která nasazuje a zároveň mobilizuje pěšáky, kteří mají profesionální přístup, který dokáže imponovat i příslušníkům armády Spojených států. Jedná se o sofistikované mašinerie na získání důležitých zpravodajských informací, které se dokážou infiltrovat do konkurenční organizace a v tichosti v jejích řadách provádět nábor do té doby, než je přetáhne na svoji stranu, zdemoluje v boji či obsadí jejich území. Je to propagandistická mašinerie vedená na velice odborné úrovni, která umí šířit svoje poselství a přibírat pomocí sociálních sítí nové rekruty.⁴⁰

Teroristická organizace Islámský stát je také dědicem daleko staršího nepřítele, než je jím teroristická organizace Al-Káida. V armádě Saddáma Husajna, nebo v jeho

³⁸ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. Století, s. 53.

³⁹ WEISS, Michael a Hassan HASSAN. *Islámský stát: uvnitř armády teroru*. Přeložil Jiří BERKA. Brno: CPress, 2015, s. 15.

⁴⁰ WEISS, Michael a Hassan HASSAN. *Islámský stát: uvnitř armády teroru*. Přeložil Jiří BERKA. Brno: CPress, 2015, s. 15.

bezpečnostních složkách, sloužila převážná část z jeho vrcholových činitelů, která měla právo rozhodovat. Do Iráku se vrátil v určitém smyslu sekulární baasismus pod pláštěm islámského fundamentalismu což je menší konflikt, než na první pohled by se mohlo zdát. Nejzásadnější ale je, že se teroristická organizace Islámský stát reprezentuje jako bojující sunnitská většina v Sýrii a také jako poslední obranná linie téhle frakce proti velkému množství nepřátel, za které se označují „nevěřící“ spojené státy, „odpadlé“ arabské státy ze Zálivu, „nusajrijská“ diktatura alavitů v Sýrii nebo šíítů v Íránu. I tady, jako u všech spikleneckých teorií, vychází, že teroristická organizace Islámský stát z jakéhosi jádra pravdivého a společně s nesympatickou geopolitickou realitou tvoří obraz satanského globálního tažení směřujícího proti němu. Obdivovaný a zároveň vychytralý, brutální a podceňovaný Islámský stát hranice aktuálních národních států zrušil a za obnovitele islámského ztraceného impéria se prohlásil. Za dávného nepřítele tu ihned byl nový nepřítel, který lpěl na pokračování ve válce, která tu byla už dlouhá léta.⁴¹

3.1 Abú Bakr al-Baghdádí

Bývalý vůdce teroristické organizace Islámský stát vlastním jménem Ibráhím Awwad Ibráhím al-Badrí přijal krycí jméno Abú Bakr al-Baghdádí. Na svoji funkci se ale vlastně vůbec nehodil, protože neměl žádné vzdělání, co se týče řízení státu, ani žádné vojenské vzdělání a ke všemu byl velice mladý. Narodil se v roce 1971 v irácké Samaře do rolnické rodiny z nižší střední třídy. Vzdělával se na střední škole, kde byl pouze průměrný žák. Vynikal v matematice a též mu šla arabština za to angličtina mu nešla vůbec a z toho důvodu příslušnou státní zkoušku v roce 1991 složil až na podruhé. Jelikož nedosahoval v prospěchu skvělých výsledků, neměl šanci být přijat na práva na univerzitě v Bagdádu, jak si dříve přál a zapsal se tam tedy na fakultu islámských věd, kde se zaměřoval na šarí'u a časem na studium koránu. Následně v roce 1996 dosáhl bakalářského titulu a nastoupil na Saddámovu univerzitu islámských studií, kde v roce 1999 dosáhl magisterského titulu a pokračoval na doktorandská studia, kde se zabýval svým oblíbeným tématem citací koránu.⁴²

Jak už tomu, tak u většiny masových vrahů bývá, tak ani Abú Bakr al-Baghdádí není výjimkou a jeho přátelé a známí, kteří si ho vybavují z mládí ho popisují jako samotářského a tichého člověka, který se absolutně v ničem neztotožňoval

⁴¹ WEISS, Michael a Hassan HASSAN. *Islámský stát: uvnitř armády teroru*. Přeložil Jiří BERKA. Brno: CPress, 2015, s. 15-16.

⁴² MCCANTS, William Faizi. *Islámský stát - apokalypsa: jeho historie, strategie a vize zániku světa*. Přeložil Lubomír SEDLÁK. V Brně: CPress, 2016, s. 91-93.

s nebezpečným fanatikem, jak bychom si ho v dnešní době dokázali představit. Nosil brýle, byl skvělý ve fotbale a měl způsoby vhodné pro vzdělance. Pocházel z chudé rodiny, která žila na vesnici a oproti jiným nezáviděl lidem z města. Jedna z jeho předních vlastností byla ctižádost, která byla omezena na pracovní místo ve vládních službách v rámci ministerstva islámských nadací. Jeho náklonost k salafismu se u Abú Bakra al-Baghdádího objevila až časem. V roce 2000 získal doktorský titul. Poté se oženil a stal se otcem. Titul Ph.D. v oboru islámských věd mu zajišťoval právnícké znalosti, které na džihádisty platily. V roce 2007 se připojil k Poradnímu výboru mudžáhidů, kterou zřídil Zarqáwí, aby byla posílena národnostní stránka povstání. Abú Bakr al-Baghdádí byl pokaždé velice konzistentní v pohledu na spolubojovníky ze sunnitských militantních skupin, které nebyly členy jeho organizace. Říkával: „*Boj proti nim má vyšší prioritu, než boj proti Američanům.*“ Striktně trval na bratrovražedné válce. Tento postoj zůstal charakteristickým znakem Abú Bakra al-Baghdádího vůdcovství až do expanze teroristické organizace Islámský stát do Iráku a Sýrie. Na funkci emíra Islámského státu na území Iráku byl drtivou většinou devíti hlasů z celkového počtu jedenácti členů Poradního výboru mudžáhidů povýšen Abú Bakr al-Baghdádí.⁴³

Abú Bakr al-Baghdádí 29. června 2014 změnil teroristickou organizaci Islámský stát na chalífát a sebe sám tak označil za chalífu.

Proběhlo několik pokusů o zabití Abú Bakra al-Baghdádího. *Past sklapla 26. října 2019. Tehdy americké komando zaútočilo na dům v Bariše na severu syrské provincie Idlib. Z vrtulníku bylo vysazeno komando elitních sil delta a 75. pluku Rangers, které vniklo do domu a pronásledovalo Bagdádího v tunelu. Když se na vůdce Islámského státu vrhl vojenský pes Conan, odpálil se a zabil i tři své děti. Hlava Bagdádího byla nedotčená, a tak byla jeho identita jasná ještě před provedením polního testu DNA. Jeden z příslušníků speciálních sil proto mohl říci: „Koukám na něj. Je to Bagdádí. Bingo.“⁴⁴*

3.2 Vzestup Islámského státu

Vznik Islámského státu je možné datovat až do roku 1999. Po celých patnáct let v Iráku byly skupiny, které vždy měly svou určitou roli. Začali v roce 1999 jako Džamáa

⁴³ WEISS, Michael a Hassan HASSAN. *Islámský stát: uvnitř armády teroru*. Přeložil Jiří BERKA. Brno: CPRESS, 2015, s. 132-134.

⁴⁴ NOVINKY.CZ. *Abú Bakr Bagdádí* [online], [cit. 2022-03-29]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/abu-bakr-bagdadi-40069995>>.

at-Tavhíd⁴⁵, poté jako Al-Káida v Iráku, dále jako Islámský stát v Iráku, následovně jako Islámský stát v Iráku a Levantě, a nakonec v roce 2014 jako Islámský stát. Neměli bychom být tudíž zaskočení, že Islámský stát v roce 2014, na první pohled jakoby z ničeho“ vůbec vznikl. Zajímavý je především fakt, že se Islámskému státu v roce 2014 za velmi rychlou dobu podařilo získat velmi rozsáhlé části Sýrie a Iráku. Jeho triumfální tažení se dá zčásti vysvětlit vakuem, jehož vznik měla syrská občanská válka a ší'itská vláda v Bagdádu na svědomí. Mezi Íránem a Saúdskou Arábií byla rivalita, která pak dopomohla k přetrvávání vakua nadále. Islámský stát velmi důsledně využil možností, které mu vyplynuly z této situace. Za další důvody úspěchu Islámského státu můžeme považovat jeho striktní organizace a také to, že na dobytých územích umí lidem zajistit veřejné služby.⁴⁶

U vzniku Islámského státu stál Afghánistán. Abú Musab az-Zarqáwí byl terorista původu jordánského, který se narodil roku 1966 a jeho rodné jméno bylo Ahmad Fadíl an-Názal al-Chalajla. Odseděl si pětiletý trest v jordánském vězení. Poté dovedl do Afghánistánu džihádisty z Levanty. Abú Musab az-Zarqáwí navázal kontakt s Al-Káidou (teroristickou organizací) a bojoval při její straně, ale oficiálně se k ní nepřidal. Zřídil si svůj výcvikový tábor pod názvem Džund aš-Šám, což znamená Vojáci Levanty, následovně ho pak přejmenoval podle internetové stránky svého mentora al-Maqdisího na Džamáat at-tavhíd wa l-džihád neboli Sdružení jedinosti Boží a džihádu. Teroristická skupina Abú Musaba az-Zarqáwího bojovala v Afghánistánu na straně Talibánu a Al-Káidy. Po teroristickém útoku 11. září 2011 Abú Musab az-Zarqáwí Afghánistán opustil a hledal útočiště v Íránu před americkými útoky. Téhož roku se usadil v irácko-iránském pohraničí, kde došlo k navázání spolupráce s kurdskou teroristickou skupinou Ansár as-sunna. Abú Musab az-Zarqáwí vytvořil novou základnu pro svoji teroristickou skupinu (Sdružení jedinosti Boží a džihádu) ve velmi obtížně dostupné horské kurdské oblasti, kam vstupovali i Iráčané. V březnu roku 2003 bojové americké letouny bombardovaly tábor a na to konto Abú Musab az-Zarqáwí vyhlásil válku Spojeným státům.⁴⁷

V září roku 2004 Abú Musab az-Zarqáwí složil přísahu věrnosti teroristické organizaci Al-Káida, jejímž vůdcem byl Bin Ládín. Vůdce Al-Káidy čím dál více

⁴⁵ Tavhíd může být uváděn i jako Tauhíd a je to pojem teologický, jenž označuje přísně monoteistickou víru muslimů a vyzdvihuje „jedinost“ a „jedinečnost“ Boha.

⁴⁶ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 48.

⁴⁷ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 49-50.

iritovala nezřízená brutalita Abú Musab az-Zarqáwí a jeho postup proti ší'itům. Byli odlišného názoru. Bin Ládín a jeho nástupce az-Zawáhirí byli proti zabíjení ší'itských muslimů, zatímco Abú Musab az-Zarqáwí byl pro odlišný názor. 7. června roku 2006 byl zabit Abú Musab az-Zarqáwí při americkém leteckém útoku. Jeho nástupcem se stal Abú Ajjúb al-Masrí. Roku 2006 se Al-Káida v Iráku přejmenovala na Islámský stát v Iráku. Za vůdce byl vybrán Abú Umar al-Baghdádí, který sestavil „vládní kabinet“, jehož ministrem války se stal Abú Ajjúb al-Masrí. Abú Umar al-Baghdádí nesložil Al-Káidě přísahu výslovnou věrnosti. Vůdci Islámského státu v Iráku navzdory doporučením Al-Káidy nadále pokračovali v brutalitě po Abú Musab az-Zarqáwí a vedlo to k zneprátení těchto teroristických organizací. 18. dubna 2010 byl Abú Umar al-Baghdádí zabit při americkém vzdušném útoku. Následovným nástupcem se stal v předchozí kapitole zmíněny Abú Bakr al-Baghdádí.⁴⁸

Stejně jako Abú Musab az-Zarqáwí tak i Abú Bakr al-Baghdádí postupuje, bez jakýkoliv zábran velmi brutálně proti svým protivníkům i nenáviděným ší'itům. Abú Bakr al-Baghdádí se stejně jako Abú Musab az-Zarqáwí nepodřizuje vůdcům Al-Káidy, protože lpí na své vůdcovské roli. Oproti tomu teroristické skupiny, které patří k Al-Káidě se na rozdíl Abú Musab az-Zarqáwí a jeho nástupce Abú Bakr al-Baghdádí nejdřív se snaží získat přijetí u obyvatelstva a teprve po tomto základu vedou džihád. Zatímco teroristická organizace Al-Káida si vydržovala, a i si nadále vydržuje teroristické skupiny různých zemí, kteří jsou loajální a buduje teroristická organizace Islámský stát na pevném území státní struktury, čemuž mu propůjčuje určitou atraktivitu. Má ihned po ruce několik skupin bojovníků jako jsou džihádisty ze zahraničí, kteří chtějí v „Islámském světě“ žít, někdejší ba'athistické kádry z armády, tajných služeb a byrokracie, kteří přinášejí nezbytné dovednosti pro budování státu a řadové bojovníky z kmenů, táhnoucí do války jako pěchota ve vedené válce.⁴⁹

Abú Bakr al-Baghdádí byl zabit 26. října 2019, když na dům v Bariše zaútočilo americké komando, poté se sám odpálil. Poté byl jmenován nový vůdce a tím se stal abú Ibrahím Hášimi Kurajší.⁵⁰ Abú Ibrahím Hášimi Kurajší byl zabit 3. února 2022, když

⁴⁸ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 50-52.

⁴⁹ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 52-53.

⁵⁰NOVINKY.CZ. *Abú Bakr Bagdádí*, [online], [cit. 2022-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/abu-bakr-bagdadi-40069995>>.

provedla americká armáda protiteroristický rozsáhlý nálet a vůdce Islámského státu se též odpálil.⁵¹

3.3 Organizační struktura a financování Islámského státu

Teroristická organizace Islámský stát je něčím víc než pouhou teroristickou milicí. Teroristická organizace Al-Káida byla spojením malých buněk a mnoha atentátníků, kteří jednali zčásti ze své vlastní iniciativy a s bojovým heslem džihádu se nepojil žádný politický konkrétní cíl. Teroristická organizace Islámský stát ovládá území rozprostírající se od severu Sýrie od Aleppa až po okraj Bagdádu. Teroristická organizace Islámský stát je schopna vést džihád díky svému programu a přísně organizaci. Na vrcholu stojí chalífa a jeho bojovníci pocházejí z islámského celého světa, a dokonce i ze Západu či Ruska. Teroristická organizace Islámský stát dodržuje justici, které praktikuje islámské právo šaría, administrativu, která vybírá clo a daně a též armádu, která může se postavit konvenčním vojskům. Vedoucí teroristické organizace Islámský stát se starají o to, aby fungovalo zásobování vodou a plynem, aby se stavěly silnice a v neposlední řadě, aby v nevojenských zařízeních vykonávali svou práci lékaři a inženýři.⁵²

První „chalífa“ Abú Bakr al-Baghdádí měl své dva zástupce, prvního pro Irák a druhého pro Sýrii. Oba byli bývalými důstojníky irácké armády, která se rozpustila v roce 2003. Pod již zmíněným chalífou stál kabinet s devíti ministry. Kabinet se stará o dennodenní záležitosti státu a každou z třinácti provincií v Iráku a Sýrii vede guvernér. Třináctičlenná rada vojenská je zodpovědná za vojenské operace, které provádí přes tisíc zkušených velitelů. Do známých a často skloňovaných jmen můžeme názorně přiřadit bývalého iráckého důstojníka Abú Ahmad al-'Ulwání, kosovského Albánce Abú 'Abdalláh al-Kosofí, Egypt'ana Abú Džandal al Masrí. Kabinet teroristické organizace Islámský stát se skládá z rezortů pro válku, zbraně, sebevražedné atentátníky a zahraniční bojovníky, všeobecnou bezpečnost, všeobecnou koordinaci, zajatce, všeobecnou správu, sociální služby a finance.⁵³

Páteř teroristické organizace Islámský stát tvoří bývalý ba'athističtí důstojníci. V momentě, kdy se stal v roce 2010 Abú Bakr al-Baghdádí novým vůdcem teroristické

⁵¹ TN.CZ Jan Houška. *Vůdce Islámského státu Kurajší je mrtev. Zabili jsme ho, oznámil Biden*, [online], [cit. 2022-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/454127-vudce-islamskeho-statu-kurajsi-je-mrtev-zabili-jsme-ho-oznamil-biden>>.

⁵² HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 56-57.

⁵³ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 58-59.

organizace pod názvem Islámský stát v Iráku a Sýrii, pustil se jeho důvěrník Hadždží Bakr do profesionalizace vojska. V rámci ní zmiňovaný Iráčan, který se za režimu Saddáma Husajna se účastnil na vývoji zbraňových systémů a nahradil džihádisty méně zkušené ve vedoucích pozicích ozbrojených sil za zkušené druhy z rozpuštěné irácké armády.⁵⁴

Teroristická organizace Islámský stát má velice dobře promyšlený systém financování a na základě toho se podařilo získat nezávislost na cizích sponzorech. Za nejbohatší teroristickou organizaci v dějinách je celosvětově považována teroristická organizace Islámský stát. V období 2005 až 2010 údajně podíl nepřekročil pět procent rozpočtu plateb zvenčí. V provinciích Anbár a Ninive si totiž teroristé teroristické organizace Islámský stát velmi rychle vytvořili mafíanskou síť, která zadržováním rukojmích, vymáháním výpalného a vybíráním mýtného měsíčně vydělávala miliony dolarů.⁵⁵

Prodej starožitností na mezinárodních černých trzích, zabavování majetku od menšin vyhnaných a výkupné za rukojmí je také mnoho výnosný. V dubnu roku 2014 údajně Francie za propuštění čtyř rukojmích zaplatila osmnáct milionů dolarů. Příručka teroristické organizace Islámský stát z roku 2004 obsahuje návod, jak se má postupovat při únosu cizinců a následně při následném vymáhání výkupného. Dle odhadu deníku New York Times v letech 2009 až 2014 bylo vyplaceno teroristické skupině Al-Káida a jiným džihádistickým teroristickým skupinám 125 milionů dolarů celkem. Americká vláda výkupné odmítá platit, tudíž její unesení občané většinou jsou popraveni.⁵⁶

Když byl vyhlášen chalífát, zavedla daňová správa teroristické organizace Islámský stát jasně daný systém zdanění. Nejprve byly stanoveny odstupňované tranzitní poplatky pro nákladní vozy. Většina nákladních vozů musí uhradit 800 dolarů a nákladní vozy, co převážejí potraviny, hradí 300 dolarů. Za to řidiči dostanou ochranu před bandity. Nejdůležitější zdroj příjmu je za prodej ropy a ropných produktů. Ze zmíněných zdrojů se teroristické organizaci Islámský stát ročně podaří získat přes dvě miliardy dolarů.⁵⁷

⁵⁴ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 58.

⁵⁵ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 55.

⁵⁶ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 55.

⁵⁷ HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 55.

3.4 Porážka Islámského státu

K porážce Islámského státu došlo 23. března 2019, kdy Islámský stát ztratil své poslední území v Sýrii.

V době největšího rozmachu měl Islámský stát přibližně třetinu Sýrie a 40 procent Iráku. Do prosince 2017 ztratil 95 procent svého území, včetně svých dvou největších nemovitostí, Mosulu, což je druhé největšího město Iráku a v severní Sýrii město Rakka, což bylo sídlo Islámského státu.⁵⁸

7. srpna 2014 koalice spojených států amerických zahájila nálety proti Islámskému státu v Iráku a následující měsíc nálety rozšířila i do Sýrie. Během roku 2015 provedly Spojené státy americké přes 8 000 náletů na Irák a Sýrii. Islámský stát tak utrpěl zásadní ztráty podél hranic Sýrie a Turecka a do konce roku 2015 Irácké síly pokročily při znovudobytí města Ramadí.⁵⁹

V roce 2015 se Islámský stát rozrostl do sítě poboček nejméně dalších osmi zemí. Pobočky a příznivci Islámského státu stále častěji prováděli útoky za hranicemi. V říjnu 2015 egyptská pobočka Islámského státu začala bombardovat ruské letadlo a tím zabila 224 lidí. 13. listopadu 2015 bylo v Paříži při provádění útoku Islámským státem zabito 130 lidí a přes 300 lidí zraněno. V roce 2016 střelec, který slíbil podporu Islámskému státu v nočním klubu usmrtil přes 40 lidí.⁶⁰

9. prosince 2017 irácký premiér Haider al Abadi vyhlásil vítězství nad Islámským státem, ale teroristická organizace Islámský stát nadále prováděla útoky po celém světě včetně New Yorku. V roce 2018 se kampaň proti Islámskému státu přesunula na východ Sýrie, kde spojené státy americké podporované koalicí syrských Kurdů a Arabů známá pod názvem Syrské demokratické síly postupem času dobyla klíčové pozice Islámského státu. Syrské demokratické síly na chvíli pozastavili svou ofenzívu v listopadu 2018 poté, co turecké útoky na kurdské pozice odvedly její pozornost. 14. prosince bylo dobyt

⁵⁸ WILSON CENTER. *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>>.

⁵⁹ WILSON CENTER. *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>>.

⁶⁰ WILSON CENTER. *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>>.

město Hadžin. Pád města Hadžin zredukoval území Islámského státu na pár vesnic v okolí řeky Eufkrat blízko iráckých hranic.⁶¹

Dne 19. prosince 2018 bývalý prezident Donald Trump prohlásil, že Islámský stát byl poražen. Syrské demokratické síly ovšem pokračovaly ve své ofenzivě a v únoru 2019 zahájily závěrečné obléhání sil Islámského státu ve městě Baghouz, což byla finální poslední překážka. Město Baghouz 23. března 2019 padlo, čímž byl ukončen nárok chalífátu na jakékoliv území.⁶²

3.5 Teroristické útoky provedené Islámským státem

Hlavním smyslem teroristických útoků je:

- vytvořit atmosféru strachu,
- přilákat pozornost,
- destabilizovat stát,
- vynutit si změnu jeho vnitřní nebo i zahraniční politiky,
- vyprovokovat jej k tvrdé odvetě, která jej může zdiskreditovat.⁶³

Taktika teroristů je:

- útočí bez vyhlášení války,
- přísné utajení,
- zasazené státy a jejich veřejné mínění jsou zcela zaskočeny a šokováni,
- úderů bývají nečekané.⁶⁴

Níže zmíněné budou tři teroristické útoky provedené Islámským státem, které byly spáchané za posledních pár let.

Dne 22. března 2016 došlo k teroristickým útokům v Bruselu. Islámský stát se k útokům přihlásil, zemřelo přes 30 osob a minimálně 200 lidí bylo zraněných. „*Bojovníci Islámského státu začali střílet uvnitř letiště Zaventem a pak odpálili své pásy s výbušninami.*“ *Další útok podle prohlášení podnikl "mučedník" ve stanici metra Maalbeek.*“ Atentáty byly zrealizovány na základě okamžitého rozhodnutí a plánování.

⁶¹ WILSON CENTER. *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>>.

⁶² WILSON CENTER. *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>>.

⁶³ EICHLER, Jan. *Terorismus a války na počátku 21. století*. V Praze: Karolinum, 2007, s. 147.

⁶⁴ EICHLER, Jan. *Terorismus a války na počátku 21. století*. V Praze: Karolinum, 2007, s. 146.

Podle islamistů jejich cílem byl Brusel, hlavní město Belgie, protože je to země, která je součástí mezinárodní koalice proti Islámskému státu. Teroristické útoky měly spojitost se zadržením islámského radikála Salaha Abdeslama, jehož jméno je spojováno s teroristickými útoky 13. listopadu 2015 v Paříži. Po jeho zadržení policie začala pátrat po dalších dvou podezřelých a policie varovala, že stouplо riziko atentátníků. Množství radikálů je daleko vyšší, než se předpokládalo.⁶⁵

Dne 24. listopadu 2017 teroristé zaútočili na sever Sinaje ve městě Bir al-Abed, kde při modlitbě usmrtili přes 300 lidí a přes 100 lidí zranili. Útočníci nejprve použili nálože a poté vešli do mešity, kde stříleli na věřící. Byla vyhlášena pohotovost na celém poloostrově. Po pár hodinách od útoku egyptská armáda zahájila proti radikálům nálety. Teroristé stříleli na lidi, co vycházeli z mešity a stříleli i po sanitkách. Teroristé k mešitě přijeli ve čtyřech terénních vozech, kde stříleli a poté vůz zapálili před mešitou a místo obklíčili, aby se zdravotníci a záchranáři nemohli dostat ke zraněným osobám.⁶⁶

Dne 2. listopadu 2020 došlo ve Vídni k teroristickému útoku. Při střelbě v centru Vídně byli zastřeleni čtyři lidé a 22 lidí bylo zraněno. Při střelbě zemřel i útočník, kterého policii při zásahu zastřelila. „*Čin měl spáchat dvacetiletý muž s kořeny v Severní Makedonii, který byl v hledáčku bezpečnostních složek kvůli teroristickému spolčení a spojení s islamisty.*“ Na šesti místech v centru teroristické útoky proběhly. Cílem teroristického útoku byla podle listu Kronen Zeitung synagoga v ulici Seitenstettengasse. Ta se nachází nedaleko stanice metra Schwedenplatz přímo v centru rakouské metropole.⁶⁷

3.6 Chalífát a propaganda

Chalífát je druh vlády, která vyjadřuje jednotu muslimů. V čele stojí chalífa, na jehož ustanovení do funkce mají odlišný názor jak ší'itští tak sunnitští muslimové. Po Mohamedově smrti vznikla instituce chalífátu. Rozmachu se doznala za ummájovské dynastie v letech 661 až 750 a následně za Abbásovců v letech 750 až 1258. Následně byla idea chalífátu udržována spíš jen formálně. Čemuž bylo tak i v době Osmanské říše

⁶⁵ NOVINKY.CZ. *Islámský stát se přihlásil k útokům v Bruselu*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/islamsky-stat-se-prihlasil-k-utokum-v-bruselu-17787>>.

⁶⁶ IDNES.CZ. *Teroristé zaútočili na Sinaji, na páteční modlitbě zabili přes 300 lidí*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/sinaj-egypt-utok-terorismus.A171124_132453_zahranicni_kha>.

⁶⁷ IROZHLAS. *Teroristický útok ve Vídni má čtyři oběti, 22 lidí je zraněných. Útočníka při zásahu zastřelila policie*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/utok-viden-synagoga-vystrely_2011022048_bar>.

v letech 1517 až 1924. Chalífát tak formálně zanikl až Atatürkovými reformami v roce 1924. V současné době je idea chalífátu ožívována radikálními islamisty jako je třeba teroristická organizace Al-Káida a ta se hlásá pro obnovení.⁶⁸

Propaganda je součástí psychologické války, kterou lze charakterizovat jako speciální komunikaci, kdy od propagandistů vycházejí k publiku zprávy, které mají za cíl publikum ovlivnit. Příjemci propagandy by poté měli zcela dobrovolně přijmout propagandistické teze jako za své vlastní.⁶⁹

Termín propaganda je sociální fenomén, který ve všech možných podobách existuje již po celé dějiny lidstva a neustále se vyvíjí a hledají se nové techniky a způsoby, jak zvyšovat její efekt. Propaganda funguje v rámci masových medií, které mají podstatný vliv na zpracování jednotlivých informací. Propaganda je označována základním nástrojem „psychologického“ terorismu. Je možné ji definovat jako účelovou manipulaci s veřejností, a to za pomoci masových sdělovacích prostředků. V každodenním užití se propagandou rozumí manipulace medií, kde jejím cílem je dosažení společenské kontroly.⁷⁰

Propagandu lze rozlišovat na černou, šedou a bílou. Zdroj černé propagandy je jiný zdroj než ve skutečnosti, který propaganda uvádí. Šedá propaganda neuvádí specificky žádný zdroj. Oproti tomu bílá propaganda přiznává svůj skutečný zdroj. Bílá propaganda se dále vyznačuje tak, že je tvořena co nejvíce pravdivými, přesnými a aktuálními informacemi. Rozdílem je tomu tak u černé propagandy, kdy je podvrtná a dezinformační.⁷¹

Oddělení propagandy teroristické organizace Islámský stát propaguje v elektronických i tištěných časopisech fungující domovy seniorů, školy či metaře při práci. Od roku 2014 vychází profesionálně vedený časopis pod názvem Dábiq též v angličtině a obrací se k mezinárodní populaci. V neposlední řadě slouží také

⁶⁸ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007, s. 80.

⁶⁹ SMOLÍK, Josef. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*. V Brně: Mendelova univerzita, 2020, s. 72.

⁷⁰ SMOLÍK, Josef. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*. V Brně: Mendelova univerzita, 2020, s. 72-73.

⁷¹ SMOLÍK, Josef. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*. V Brně: Mendelova univerzita, 2020, s. 74.

k rekrutování zahraničních džihádistů. Propaganda pracuje také s Twitterem, stále novými aplikacemi a šířenými videi přes YouTube.⁷²

⁷² HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století, s. 61-62.

4 Protiteroristická politika EU

„Vstup České republiky do Evropské unie se uskutečňuje v období bouřlivých změn globálního bezpečnostního prostředí. Zřejmě nejvýznamnější současnou hrozbou, na kterou musí jak ČR, tak EU reagovat, je terorismus.“⁷³

Z řady doposud přijatých dokumentů plyne, že Evropská unie boj s terorismem chápe jako záležitost boje, potírání závažné, velice nebezpečné trestné činnosti za využití především policejních a zpravodajských prostředků a možností. Zvýrazňuje v tomto ohledu, že dodržování základních práv stíhaných teroristů není možné narušovat jakýmkoliv způsobem, a to včetně jakýkoliv podmínek. Vždy by muselo podléhat schválení Rady bezpečnosti OSN zvažování případného nasazení vojenských sil mimo hranice Evropské unie proti teroristům.⁷⁴

Evropská rada na svém mimořádném zasedání 21. září 2001 schválila dokument o Usnesení a akční plán boje proti terorismu, ve kterém vyjádřila solidaritu se Spojenými státy americkými a boj proti terorismu označila za prioritní cíl Evropské unie a zároveň odmítla klást rovnítko mezi fanatické teroristy a arabský muslimský svět. Hlavními oblastmi působení Evropské unie proti terorismu se staly na základě akčního plánu:

- vytváření mezinárodních právních nástrojů,
- posílení policejní a justiční spolupráce,
- ukončení financování terorismu,
- koordinace světových akcí Evropské unie,
- posílení letové bezpečnosti.⁷⁵

V březnu 2004 byl plán státy Evropské unie doplněn po madridských atentátech a v současné době je realizován v sedmi základních bodech:

- důsledně plnit všechny konvence proti terorismu,
- hledat kořeny terorismu,

⁷³ MAREŠ, M. *Protiteroristická politika Evropské unie*, [online], [cit. 2022-03-23]. Dostupné z WWW: <https://journals.muni.cz/socialni_studia/article/view/5466/4564>.

⁷⁴ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 81.

⁷⁵ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 82.

- zvýšit kapacity Evropské unie a členských zemí k odhalování, vyhledávání a trestání teroristů, využívat evropského zatykače a zdokonalit prevenci útoků pomocí společných institucí, jako je Eurojust a Europol,
- zúžit teroristům přístup k financím a ekonomickým zdrojům,
- zvýšit bezpečnost mezinárodní dopravy a spojů a zpřísnit kontroly v této oblasti,
- posílit solidaritu členů Evropské unie při odstraňování následků útoku,
- žádat i od třetích zemí zapojení se do akcí proti terorismu a zajistit jim materiální pomoc.⁷⁶

Rada Evropské unie zveřejňuje od roku 2001 i zprávy o situaci a trendech terorismu v Evropské unii, které jsou připravené Europolem. Z těchto zpráv je možné nalézt následné členění terorismu.⁷⁷

Teroristické aktivity v Evropské unii:

- separatistický terorismus, a to baskický, severoirský katolický i protestanský, a korsický,
- anarchistická teroristická hnutí,
- bioterrorismus,
- zločiny na podporu zvířecích práv a ekoterorismu,
- kyberterorismus,
- pravicový terorismus,
- levicový terorismus.⁷⁸

Mezinárodní terorismus:

⁷⁶ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 82.

⁷⁷ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 82.

⁷⁸ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 82-83.

- islámský extremistický terorismus,
- iránské skupiny (pouze Organizace mudžahedínů lidu Íránu)
- turecko-kurdské skupiny.⁷⁹

Zmíněná typologie terorismu je polemická na první pohled, protože pod mezinárodní terorismus jsou zařazeny teroristické aktivity, které se nachází jediné na území Evropské unie. Též je sporné dělení na mezinárodní a vnitřní terorismus ve vztahu k islamistům, kteří pro své teroristické aktivity nacházejí úrodnou půdu na celém území Evropské unie. K bioterorismu a kyberterorismu je možné říci, že v nich dostatečně nejsou zohledněny dva rozdílné faktory. „*Za první samotná motivace teroristů, která může pramenit z extrémní levicové či pravicové ideologie, separatismu nebo z různých fanatických náboženských pohnutek. Za druhé pak konkrétní způsob provedení teroristické akce, prostřednictvím biologických zbraní nebo počítačových sítí.*“ Ani oddělení levicového a anarchistického terorismu nemusí být v neposlední řadě v konkrétním případě tak kategorické a jednoznačné. Ze strany různých nevládních organizací nejsilněji ovšem zaznívá kritika, a to vůči neurčitému vymezení ekoterorismu, přičemž jsou obhajováni ochránci zvířat pro svou „omezenost“ kampaní. Přes zmíněnou polemickou typologii je zapotřebí, aby terorismus byl nadále zkoumán a využívat teoretické výsledky pro větší kvalitu protiteroristické politiky Evropské unie a zefektivnění komplexního boje vůči němu.⁸⁰

4.1 Přístup EU k boji proti terorismu

Naši bezpečnost, práva a svobody evropských občanů a hodnoty našich demokratických společností ohrožuje terorismus. Jednou z hlavních priorit EU a jejích členských států i jejích mezinárodních partnerů je boj proti terorismu.⁸¹

V reakci na mnoho útoků, které byly spáchány od roku 2015 Evropská unie přijala různá opatření, která slouží k zastavení terorismu. Členské státy jsou sice primárně odpovědné za boj proti terorismu a též zajištění bezpečnosti, ale teroristické útoky, které

⁷⁹ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 83.

⁸⁰ DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005, s. 83.

⁸¹ EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Reakce EU na terorismus*, [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>>.

byly spáchané v minulých letech ukazují, že se jedná též o kolektivní odpovědnost, kterou členské státy musí nést společně. Evropská unie pomáhá k ochraně svých občanů tak, že působí jako hlavní fórum pro spolupráci a koordinaci mezi svými členskými státy. Roku 2015 vedoucí představitelé Evropské unie vydali společné prohlášení, kterým se činnost Evropské unie a jejích členských států řídí. V tomto prohlášení vyzvali k přijetí zvláštních opatření, které jsou zaměřeny na tři následující oblasti: spolupráce s mezinárodními partnery, zajištění bezpečnosti občanů a předcházení radikalizace a ochrana hodnot. Ministři vnitra členských států Evropské unie v reakci na teroristické útoky, které byly spáchané v Německu, Francii a Rakousku se v listopadu 2020 dohodli, že zintenzivní úsilí v boji proti terorismu, aniž by však byly ohroženy společné hodnoty Evropské unie, jako je spravedlnost, svoboda projevu a demokracie. V posledních dvaceti letech země Evropské unie úzce spolupracují na aspektech boje proti terorismu, které jsou následně uvedeny.⁸²

-Seznam teroristů vedený Evropskou unií: Po teroristických útocích, které byly 11. září 2001 Evropská unie v reakci na terorismus si mimo jiné vytvořila seznam osob, skupin a též subjektů zapojených do teroristických činů a podléhajících omezujícím opatřením. Minimálně každých šest měsíců je seznam pravidelně přezkoumáván.

-Výměna informací: Efektivní sdílení informací mezi soudními, donucovacími a zpravodajskými orgány členských států má v boji proti terorismu zásadní význam, a to při sledování zahraničních bojovníků a v boji proti organizované trestné činnosti.

-Protiteroristický koordinátor Evropské unie: V Madridu 11. března 2004 došlo k teroristickým útokům a poté vedoucí představitelé Evropské unie přijali prohlášení o boji proti terorismu. V řadě jiných opatření se též dohodli na zřízení funkce protiteroristického koordinátora Evropské Unie. Koordinátor je pověřen koordinací protiteroristické činnosti v rámci Evropské unie, sledováním provádění strategie Evropské unie pro boj proti terorismu a vylepšováním komunikace mezi třetími zeměmi a Evropskou unií.

-Boj proti financování terorismu: Pro finanční systém Evropské unie, a to i pro bezpečnost jejích občanů představují závažný problém praní peněz a financování

⁸² EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Reakce EU na terorismus*, [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>>.

terorismu. V Evropské unii od roku 2018 platí striktnější pravidla pro boj proti praní peněz.

-Kontrola palných zbraní: Rada Evropské unie v roce 2017 přijala nová pravidla pro kontrolu nabývání a držení zbraní, aby odstranila právní mezery, které teroristům umožnily použít opakovaně zprovozněné zbraně. Rada Evropské unie přijala nová pravidla v červnu 2019, která omezují dostupnost prekurzorů výbušnin, a to pro veřejnost a dále zajišťují náležité oznamování podezřelých transakcí v rámci celého dodavatelského řetězce.

-Digitalizace v oblasti justiční spolupráce: K plánování a páchání trestných činů stále více teroristů a pachatelů využívá moderní technologie. Za účelem jejich odhalení a odsouzení příslušné orgány častěji využívají elektronické důkazy. Evropská unie pracuje v současné době na vytvoření nových pravidel, které mají zajistit účinnější mechanismus pro přeshraniční přístup, a to k elektronickým důkazům.

-Opatření s cílem zastavit zahraniční teroristické bojovníky: Evropská unie v březnu roku 2017 přijala směrnici o boji proti terorismu. Aktuální pravidla posilují právní rámec Evropské unie pro předcházení teroristickým útokům a řeší fenomén teroristických bojovníků ze zahraničí. Tato směrnice kriminalizuje činy jako podstoupení výcviku k terorismu či vycestovat za účelem terorismu, usnadňování nebo organizování takových cest a shromažďování či poskytování finančních prostředků v kontextu s teroristickými skupinami či s teroristickou činností.

-Spolupráce se zeměmi mimo Evropskou unii: S děním za hranicemi Evropy souvisí přímo bezpečnost Evropské unie a jejích občanů. Rada Evropské unie rozhodla zintenzivnit vnější činnost za účelem boje proti terorismu v roce 2015 a to zejména ve Středomoří, v severní Africe, na Blízkém východě, v Perském zálivu či v oblasti Sahelu. Tedy se rozhodla, že posílí se spolupráce s klíčovými partnery, zintenzivní se činnost za účelem boje proti radikalizaci a násilnému extremismu či se zahájí nové projekty na podporu budování kapacit.⁸³

⁸³ EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Reakce EU na terorismus*, [online], [cit. 2022-03-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>>.

4.2 Protiteroristická opatření

Bezpečnost Evropské unie včetně jejích členských států dostala nový rozměr naléhavosti, a to zejména ve světle teroristických útoků v Londýně, Madridu a USA. Od Evropské unie se očekává oprávněně účinnější společný přístup k problémům, jako jsou přeshraniční, mezi ně spadá pašování lidí a nedovolený obchod s nimi, ilegální migrace, terorismus a organizovaný zločin. K jejich prevenci při záruce respektování základních práv a svobod.⁸⁴

Bezpečnostní problematika Evropské unie má dva aspekty, rozlišuje se aspekt bezpečnostní vnitřní a aspekt bezpečnosti vnější. Ačkoli jsou oba zmíněné aspekty zakotveny v evropském právu z legislativně technického hlediska odděleně, jako problematiky do jisté míry komplexní samy o sobě a nelze nevidět celou řadu faktorů v rovině ovlivňujících složek se vzájemně.⁸⁵

Amsterodamskou smlouvou o EU z roku 1999 si Evropská unie stanovila za cíl zajistit vysokou úroveň bezpečnosti v prostoru svobody, práva a bezpečnosti svým občanům. „Do exčlánku 29 byl včleněn zvláštní odkaz na terorismus jako závažnou trestnou činnost. V návaznosti na teroristické útoky v USA z 11. září 2001 je nezbytné upozornit na dva zásadní dokumenty Evropské rady z mimořádných zasedání v září a říjnu roku 2001, které bezprostředně reagovaly na tyto události.“⁸⁶

„V prvním dokumentu ze září 2001 dala Evropská rada nezbytný podnět k akcím Evropské unie po teroristických útocích z 11. září s tím, že považuje na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1368 a Charty OSN vojenskou odvetu Spojených států při zásahu v Afghánistánu za „legitimní“. Zároveň vyzývá k co nejširší celosvětové koalici proti terorismu pod záštitou OSN. Současně byl přijat Akční plán Unie na boj proti terorismu, který obsahoval výzvu k zavedení evropského zatýkacího rozkazu a k přijetí společné definice terorismu.“⁸⁷

Výše zmíněný Akční plán Unie na boj proti terorismu v oblastech justice a vnitřních věcí vyzval k zintenzivnění spolupráce a právě za tímto účelem byla rozšířena Rada

⁸⁴ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 378.

⁸⁵ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 378.

⁸⁶ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 378.

⁸⁷ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 378.

pro justici a vnitřní věci instruována, aby konkrétní opatření byla přijata, jako jsou těsnější součinnost všech zpravodajských služeb v Unii, zintenzivnění spolupráce v rámci Europolu, vypracování seznamu teroristických organizací nebo vytvoření specializovaného protiteroristického týmu spolupracujícího také s protějšky v USA.⁸⁸

V druhém navazujícím dokumentu z října 2001 Evropská rada Radě uložila další konkrétní úkoly, mezi které se řadí těsnější součinnost operativních služeb, a to včetně spolupráce Eurojustu, Europolu, policejních a justičních orgánů a zpravodajských služeb. Dokument dále obsahoval výzvu zintenzivnění spolupráce s USA při zajištění bezpečnosti víz a pasů a na úseku boje proti padělaným a falešným dokumentům.⁸⁹

4.3 Opatření proti radikalizaci

Evropská unie a její členské státy se společnými silami snaží radikalizaci v Evropě předcházet. Radikalizace sice není nejnovější jev, ale v posledních letech se stala vážnou hrozbou, a to zejména v důsledku vývoje nových technologií a narůstajícího využívání internetu a sociálních médií. I když členské státy berou hlavní odpovědnost za boj proti terorismu, Evropská unie vyvinula mnoho nástrojů na podporu předcházení radikalizaci.⁹⁰

Evropská unie přijala nařízení o potírání šíření teroristického obsahu online dne 29. dubna roku 2021. V členských státech budou mít příslušné orgány pravomoc vydávat rozkazy k odstranění obsahu adresované poskytovatelům hostingových služeb. Ti na základě rozkazu budou povinni teroristický obsah vymazat nebo k němu ve všech členských státech znemožnit přístup, a to do jedné hodiny. Jmenovaná pravidla na všechny poskytovatele nabízející službu v Evropské unii se budou vztahovat, a to bez ohledu na to, jestli mají hlavní provozovnu v některém z členských států či nemají.⁹¹

Poskytovatelé hostingových služeb, kteří budou vystaveni teroristickému obsahu, budou muset přijmout konkrétní opatření k vyřešení zneužívání platform svých a také k ochraně svých služeb před rozšiřováním teroristického obsahu. Nadále bude rozhodovat

⁸⁸ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 378.

⁸⁹ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016, s. 379.

⁹⁰ EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Opatření EU k přecházení radikalizaci*, [online], [cit. 2022-02-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/preventing-radicalisation/>>.

⁹¹ EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Opatření EU k přecházení radikalizaci*, [online], [cit. 2022-02-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/preventing-radicalisation/>>.

poskytovatel hostingových služeb o tom, jaká opatření zvolí. Toto nařízení též má ve svém obsahu definici teroristického obsahu a striktně vymezuje svou oblast působnosti se záměrem zajistit plné dodržování základních práv. Poskytovatelům obsahu též poskytovatelům služeb zajišťuje účinnou právní ochranu, která jim dovoluje podat stížnost v případě, že byl obsah odstraněn. Tyto pravidla nová budou platit od 7. června 2022.⁹²

Europol v roce 2015 zřídil zajímavý útvar pro boj proti teroristické propagandě na internetu. Povinností této jednotky Evropské unie pro oznamování internetového obsahu je zjišťovat a vyšetřovat internetový obsah, který propaguje terorismus a násilný extremismus a dávat v této oblasti podporu členským státům. Roku 2015 byla v Evropské unii vytvořena síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci. Síť sdružuje více než 6000 odborníků z praxe v rámci celé Evropy. Mohou jimi tak být učitelé, vězeňský personál či policisté a tím podporuje výměnu vyzkoušených postupů. Jejich cílem práce je mimo jiné vylepšit pochopení toho, proč některé osoby jsou radikalizací více ohroženy a jaká opatření je možné přijmout na jejich ochranu. Od roku 2015 se členové Evropské unie, Europol, online platformy, zástupci akademické obce a partneři mezinárodní setkávají na internetovém fóru Evropské unie. Jde o platformu, která slouží k záměně informací, které se týkají trendů a vývoje, jestli jde o využívání internetu teroristy.⁹³

Převážná část pachatelů teroristických útoků, ke kterým v Evropě za posledních let došlo, byli právě evropští obyvatelé, kteří se narodili v Evropě a radikalizovali se, aniž by se odstěhovali ze své domovské země. K radikalizaci dochází z různých důvodů, jako je náboženské vyznání, ideologie, politické přesvědčení nebo předsudky vůči určitým skupinám lidí. Lidé se radikalizovat mohou všemožnými způsoby: vlivem rodinných příslušníků nebo přátel, přímým kontaktem s extremistickými skupinami či prostřednictvím internetu. Online dostupné komunikační technologie zjednodušily teroristům přeshraniční spojení a posílily teroristickou propagandu. Teroristé používají

⁹² EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Opatření EU k přecházení radikalizaci*, [online], [cit. 2022-02-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/preventing-radicalisation/>>.

⁹³ EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Opatření EU k přecházení radikalizaci*, [online], [cit. 2022-02-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/preventing-radicalisation/>>.

sociální média a temný web k náboru, radikalizaci. Místem, kde k radikalizaci nejčastěji dochází, jsou věznice.⁹⁴

4.4 Protiteroristická politika v ČR

Rozvoj terorismu ve světě i na českém území s sebou přinesl i nutnost realizace protiteroristické politiky. Smysl protiteroristické politiky pro Českou republiku jakožto člena koalice ve válce s terorismem vzrostl po 11. září 2001. Realizaci a formulaci protiteroristické politiky ovlivňuje celá řada nestátních a státních aktérů. Výrazný vliv na boj proti terorismu má i politika mnoha mezinárodních organizací. V posledních letech prošla politika České republiky v boji proti terorismu procesem výrazné europeizace.⁹⁵

Termín protiteroristická politika je politika, jenž je zaměřena na eliminaci terorismu. V současné době je termín protiteroristická politika používán hlavně ve smyslu politiky proti subverzivnímu terorismu čili státnímu a nestátnímu. Ve smyslu širším ji lze chápat jako celkové působení společenských aktérů na nejrůznějších úrovních, které vede k potlačení předpokladů, podmínek i negativních důsledků terorismu. Ve smyslu užším se vztahuje pouze ke státní politice proti terorismu, přičemž občas bývá pojímána ještě úžeji jako represivní politika.⁹⁶

Nástroji státní protiteroristické politiky především jsou:

- policejní operace,
- zpravodajské operace,
- právo,
- vojenské operace,
- preventivní opatření,
- civilní ochrana,
- politická činnost.⁹⁷

Česká republika si stanovila boj proti terorismu jako jednu z hlavních priorit své bezpečnostní politiky. Vybuodovala koncepční, institucionální i legální aparát pro boj s terorismem. Na bezodkladnosti potírat terorismus se shodnou politické síly, které jsou

⁹⁴ EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Opatření EU k přecházení radikalizaci*, [online], [cit. 2022-02-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/preventing-radicalisation/>>.

⁹⁵ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 383.

⁹⁶ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 383.

⁹⁷ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 383-384.

rozhodující, i když dochází k rozporům v některých případech u vymezení terorismu a optimálnímu postupu vůči němu. Na českém území nedošlo k zásadnějším aktům terorismu a k tomu mohla přispět i preventivní protiteroristická politika. Činnost prostředí, kde je možné, že může docházet k plánování teroristických činů, je v České republice monitorováno poměrně intenzivně. Několik pachatelů teroristických aktů nebylo vypátráno, další však vypátráni byli. Česká republika se zapojila velice intenzivně i do války s terorismem, a to na mezinárodní úrovni včetně vyslání mnoha zahraničních misí.⁹⁸

Lze tedy říci, že i v budoucnosti bude na protiteroristickou politiku kladen v České republice relativně značný důraz, který bude zajisté odvislý i od celkového vývoje terorismu v České republice, Evropské unii i po celém světě. I přes přítomnost kvalitně zpracované protiteroristické politiky v České republice a její postupné zdokonalování nelze ale vyloučit, že v budoucnu bude české území zasaženo teroristickými útoky ve větším rozsahu než doposud. Bezpečnostní systém České republiky by ovšem měl být schopen zvládnout následky těchto útoků.⁹⁹

⁹⁸ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 407.

⁹⁹ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 407.

5 Hrozba islamistického terorismu z pohledu Policie ČR

Ke kvalitativnímu sběru dat byli osloveni odborníci, se kterými byly provedeny rozhovory. Kriminalisté jsou z Národní centrály proti organizovanému zločinu, a to ze sekce terorismu a extremismu, kdy konkrétně byli osloveni specialisté z odboru na náboženský terorismus. Kvalitativní sběr dat byl zvolen z důvodu, aby byla co nejvíce vypovídající hodnota výsledků.

5.1 Rozhovory se specialisty NCOZ na náboženský terorismus

Kvalitativní sběr dat byl rozdělen do dvou částí. První oblast se týkala Islamistického terorismu jako celku, kdy dotazovaným byly předloženy následující otázky. Ze zkoumané oblasti číslo jedna byli kriminalisté, jež vzhledem k tomu, že pravidelně monitorují muslimskou komunitu na území České republiky a pohybují se mezi nimi, tak si nepřáli uvést své údaje. Kriminalisté byli postupně dotazováni na tyto otázky:

1. Která islamistická teroristická organizace nabírá v současné době nejvíce na síle? Z jakého důvodu? Představuje tato islamistická teroristická organizace hrozbu pro Evropu nebo se dle Vašeho názoru bude spíše zaměřovat na „jí domácí území“ a soupeření s konkurenčními teroristickými organizacemi?
2. Česká republika je součástí EU. V některých státech tohoto společenství již islamističtí teroristé v minulosti zaútočili. Jakému státu/státům, hrozí v současné době největší nebezpečí? Čemu přepisujete skutečnost, že prozatím nedošlo k žádnému teroristickému útoku na území ČR, za kterým by stála islamistická teroristická organizace či osoba s ní sympatizující?
3. Jaká je v současné době pravděpodobnost spáchání teroristického útoku na území ČR některou z islamistických teroristických organizací? Která islamistická teroristická organizace představuje pro ČR v současné době největší nebezpečí?

4. Jak vnímáte muslimskou komunitu žijící v ČR? Představuje tato menšina bezpečnostní riziko? Daří se dle Vašeho názoru muslimům žijícím v ČR začlenit se do společnosti? Jak je vnímá česká veřejnost?
5. Do jaké míry se dle Vašeho názoru promítá současná válka na Ukrajině do aktivit islamistických teroristických organizací? Je možné se domnívat, že tyto mají nyní „volné ruce“ a čas na přípravu teroristických útoků v budoucnu, jelikož Západní mocnosti se nyní primárně soustředí na rusko-ukrajinský konflikt?

Dále byli tito kriminalisté dotazováni na oblast číslo dva, která se týkala teroristické organizace Islámský stát. Specialistům z odboru na náboženský terorismus byly položeny tyto následující otázky:

1. V jaké situaci je teď dle Vašeho názoru teroristická organizace Islámský stát z hlediska její členské základny, materiálního vybavení a finančních prostředků?
2. Jaké jsou v současné době cíle teroristické organizace Islámský stát? Má potenciál je vůbec naplnit? Nedošlo po jeho porážce v roce 2019 k odlivu jejích sympatizantů a ke ztrátě důvěry v jím slibovanou islamizaci celého světa?
3. Z jakého důvodu došlo k porážce teroristické organizace Islámský stát?
4. Přestávají v současné době teroristická organizace Islámský stát a jí spřátelené islamistické teroristické organizace hrozbu pro EU a tedy i ČR? Jaký stát by se měl obávat nejvíce?
5. Jak vidíte budoucnost teroristické organizace Islámský stát? Myslíte, že má ještě potenciál dosahovat v budoucnu takové síly, jako v době svého největšího

rozkvětu? Na jaké území se bude soustředit? Koho vnímá teroristická organizace Islámský stát jako svého největšího nepřítele?

6. Jaké nebezpečí představuje návrat zahraničních bojovníků Islámského státu do evropských mateřských zemí? Které zemi podle Vás hrozí největší nebezpečí z návratu zahraničních bojovníků Islámského státu? Jsou nějaké možnosti ochrany?

5.2 Zkoumaná oblast číslo 1 - Islamistický terorismus

Již zmíněný odborníci odpověděli k dané zkoumané oblasti následovně.

K otázce číslo 1: Která islamistická teroristická organizace nabírá v současné době nejvíce na síle? Z jakého důvodu? Představuje tato islamistická teroristická organizace hrozbu pro Evropu nebo se dle Vašeho názoru bude spíše zaměřovat na „jí domácí území“ a soupeření s konkurenčními teroristickými organizacemi?

Dotazovaní uvedli, že se domnívají a jsou ve shodě, že v současné době nejvíce na síle nabírá teroristická organizace Islámský stát, která přišla o své území například v Afghánistánu, Iráku a Sýrii, a tak teroristická organizace Islámský stát hledá nové destinace pro svůj boj. Západní Evropa je v jejich boji příhodná. Čili se bude zabydlovat v Evropě pro další náhlý úder, čeká na příležitost. Jeden z dotazovaných též uvedl, že Evropa je pro Islámský stát zdroj bojovníků z řad zde žijících muslimů a konvertitů, zejména z mladší generace, bude se zaměřovat na Evropu jako na „zlo vůči muslimům“. Další z dotazovaných uvedl, že teroristická organizace Islámský stát se bude napřed zaměřovat na domácí území, následně expanze, avšak mimo toto též dochází k útokům jednotlivců na cizí území. Závěrem je, že teroristická organizace Islámský stát představuje minimální hrozbu. Skutečné hrozby jsou z 99 % zevnitř z muslimských komunit. Nejvíce tam, kde jsou ghetta (No-go zóny).

K otázce číslo 2: Česká republika je součástí EU. V některých státech tohoto společenství již islamističtí teroristé v minulosti zaútočili. Jakému státu/státům, hrozí v současné době největší nebezpečí? Čemu připisujete skutečnost, že prozatím nedošlo k žádnému teroristickému útoku na území ČR, za kterým by stála islamistická teroristická organizace či osoba s ní sympatizující?

Dotazovaní uvedli a jsou ve shodě, že v současné době hrozí největší nebezpečí Západním státům (například Francie, Německo, Belgie, Anglie, Švédsko). Ohrožené státy jsou s vysokým procentem muslimských obyvatel. Prozatím nedošlo k žádnému teroristickému útoku na území České republiky, protože Česká republika má mizivé procento muslimů, a majoritní část obyvatelstva po zkušenostech s nepřizpůsobivými menšinami je vůči většině menšin netolerantní až xenofobní, stejně tak sociální systém není pro většinu uprchlíků z muslimských zemích atraktivní. Dále uvádí, že je zde dobrá bezpečnostní situace a tlak bezpečnostních složek zabraňuje účinné radikalizaci. Česká republika je tranzitní země, a to i vzhledem k tomu, že neměla žádné kolonie a nemá zde silnou komunitu, tudíž se nemusí obávat teroristických útoků.

K otázce číslo 3: Jaká je v současné době pravděpodobnost spáchání teroristického útoku na území ČR některou z islamistických teroristických organizací? Která islamistická teroristická organizace představuje pro ČR v současné době největší nebezpečí?

Dotazovaní se domnívají a jsou ve shodě, že pravděpodobnost je velmi nízká. Dále jsou ve shodě, že největší nebezpečí představuje teroristická organizace Islámský stát. Jeden dotazovaný odpověděl, že největší nebezpečí terorismu pro Českou republiku spíše hrozí ze strany „osamělých bojovníků“ vesměs psychicky narušených.

K otázce číslo 4: Jak vnímáte muslimskou komunitu žijící v ČR? Představuje tato menšina bezpečnostní riziko? Daří se dle Vašeho názoru muslimům žijícím v ČR začlenit se do společnosti? Jak je vnímá česká veřejnost?

Dotazovaní uvedli, že muslimská komunita žijící v České republice je málo početná a užívá si západní styl života, který v muslimských zemích není a většina se zařadila, integrovala. Riziko představují zejména nově příchozí, dále je riziko spíše z pohledu obecné kriminality, ne výhradně z náboženského, respektive teroristického hlediska. A specialisté uvádějí, že do budoucna riziko poroste. Začlenit se jim daří úměrně jejich snaze. Česká společnost je uzavřená, neochotná přijímat odlišné kultury je „opatrná až xenofobní“ čili nedůvěřivá. Dále České veřejnosti spíše záleží na vzdělanosti muslimů jako jednotlivců, na jejich chování, pracovitosti. Poté je společnost České republiky bude posuzovat a začleňovat mezi sebe.

K otázce číslo 5: Do jaké míry se dle Vašeho názoru promítá současná válka na Ukrajině do aktivit islamistických teroristických organizací? Je možné se domnívat, že

tyto mají nyní „volné ruce“ a čas na přípravu teroristických útoků v budoucnu, jelikož Západní mocnosti se nyní primárně soustřeďují na rusko-ukrajinský konflikt?

Dotazovaní uvedli, že současná válka na Ukrajině se do aktivit islamistických teroristických organizací nepromítá vůbec. Většina muslimů vnímá válku jako věc Evropy a Spojených států amerických. Boj proti terorismu není válkou dotčen. Jeden z dotazovaných se též domnívá, že konflikt na Ukrajině mohou skupiny využít k proniknutí do Evropy v rámci uprchlické vlny.

5.3 Zkoumaná oblast číslo 2 – Teroristická organizace Islámský stát

Dále byli tito specialisté dotazováni na oblast číslo 2, která se týká teroristické organizace Islámský stát a byly jim položeny tyto následující otázky:

K otázce číslo 1: V jaké situaci je teď dle Vašeho názoru teroristická organizace Islámský stát z hlediska její členské základny, materiálního vybavení a finančních prostředků?

Od dotazovaných bylo zjištěno, že původní teroristická organizace Islámský stát byla zničena v roce 2017. Zůstaly koruptely na východě Sýrie a západním Iráku. V Iráku vzniká nový odboj proti ší'tskému útlaku, který je často prezentován (zejména ší'ty) jako teroristická organizace Islámský stát. V jednotlivých případech je to možné. Určitý počet bojovníků ještě má. Dále další dotazovaní uvedli, že se domnívají, že teroristická organizace Islámský stát latentně hledá zázemí v Evropě, pro své další činnosti. Především se jedná o Francii. Vyčkává a sleduje dění v Evropě v souvislosti s Ukrajinou.

K otázce číslo 2: Jaké jsou v současné době cíle teroristické organizace Islámský stát? Má potenciál je vůbec naplnit? Nedošlo po jeho porážce v roce 2019 k odlivu jejích sympatizantů a ke ztrátě důvěry v jím slibovanou islamizaci celého světa?

Dotazovaným jsou známy informace, že cíle jsou v hledání zázemí pro další činnost, získávání členské základny, neboť odliv sympatizantů mohl být velký. Další dotazovaný se domnívá, že teroristická organizace Islámský stát má stále koho oslovit, frustrovaní jedinci z řad muslimů či konvertitů v něm vidí stále vidinu jistoty. Další dotazovaný uvádí, že mezi cíle patří i získávání nových členů i přes sociální sítě kdekoliv v Evropě. Vždy se najde někdo, kdo hledá nějaké uplatnění a smysl života. Má stále svoje následovníky. Další dotazovaný uvádí, že obecně došlo k porážce, tudíž došlo k odlivu sympatizantů (k vítězi se přidává každý). Další z dotazovaných odpověděl na tuto otázku,

že teroristická organizace Islámský stát byla pouze jednou složkou masového povstání proti ší'ťskému útlaku. Tohoto povstání se účastnili hlavně sunnitě ale také křesťané, jazídi i někteří ší'ťé. Teroristické organizaci Islámský stát se podařilo velmi rychle během 12 měsíců povstání zdiskreditovat. Ve skutečnosti vládla pouze na zlomku území, které se jí připisovalo. Od roku 2015 se v důsledku teroru od ní odvraceli její spojenci a často se přidali k vládě Bagdádu. Pro Západ nebyla teroristická organizace Islámský stát nikdy hrozbou, ve smyslu vážného ohrožení integrity. Nicméně její ideologický vliv na komunity byl i díky západním médiím značný.

K otázce číslo 3: Z jakého důvodu došlo k porážce teroristické organizace Islámský stát?

Dotazovaní jsou ve shodě, že k porážce došlo, protože byla podpora boje celého světa proti fanatismu. Podpora boje Evropy, USA, Ruska, dalších zemí a Kurdů jako národa, vojenské a technické vybavení a uvědomění si této situace, která ohrožovala celý svět. K porážce došlo vůči materiálním důvodům, ekonomickým důvodům, vojenská intervence a z toho plyne reakce celosvětového společenství na globální bezpečnostní hrozbu. Další dotazovaný se domnívá, že porážka trvala tak dlouho, a to z důvodu velmi jednoduchého. Teroristická organizace Islámský stát byl slabý. Nemohl odolávat skutečné síle. Ale první rok a půl ší'ťská vláda proti teroristické organizaci Islámský stát nebojovala. Bojovala proti povstalcům v provinciích Salahudin a Anbar. To byli její hlavní nepřátelé. USA nabídla Bagdádu vojenskou pomoc, ale ten to odmítl. Zbraně pro teroristickou organizaci Islámský stát dodávali hlavně Iráčtí ší'ťé.

K otázce číslo 4: Přestavují v současné době teroristická organizace Islámský stát a jí spřátelené islamistické teroristické organizace hrozbu pro EU a tedy i ČR? Jaký stát by se měl obávat nejvíce?

Dotazovaní uvedli, že nejsou v úplné shodě, někteří z nich uvedli, že teroristická organizace Islámský stát a jí spřátelené islamistické teroristické organizace vždy představují a představovat hrozbu budou. Západní Evropa a demokracie je stále ohrožena. Další dotazovaný uvedl, že teroristická organizace Islámský stát je nyní pouze stín a propaganda. Nepředstavuje vážnou hrozbu. Hrozbou je idea a známka. To má ale zejména díky západním médiím, která se z hlouposti velkou měrou podílela na jeho image. Problém EU je radikalizační potenciál muslimské komunity. Nejvíce by se měly obávat tradiční cíle jako je USA, Anglie, Francie a Německo.

K otázce číslo 5: Jak vidíte budoucnost teroristické organizace Islámský stát? Myslíte, že má ještě potenciál dosahovat v budoucnu takové síly, jako v době svého největšího rozkvětu? Na jaké území se bude soustředit? Koho vnímá teroristická organizace Islámský stát jako svého největšího nepřítele?

Většina dotazovaných uvedla, že teroristická organizace Islámský stát bude se spíše soustředit na jednotlivé akce v Evropě, ale již nedosáhne takové síly. Další dotazovaný uvedl, že teroristická organizace Islámský stát žádnou budoucnost nemá. Dnes se za toto jméno často schovávají útoky vedené jinou stranou. Není vyloučené, že myšlenkou se bude snažit někdo vzkřísit, ale je hodně zdiskreditovaná zejména tam, kde skutečně působila. Další dotazovaný uvádí, že když se najde dostatečně ideově motivovaný vůdce (a on se najde). Soustředit se bude zejména na muslimské země, země s vysokým procentem muslimů ovlivněných jeho ideou. Teroristická organizace Islámský stát za svého největšího nepřítele vnímá Západ.

K otázce číslo 6: Jaké nebezpečí představuje návrat zahraničních bojovníků Islámského státu do evropských mateřských zemí? Které zemi podle Vás hrozí největší nebezpečí z návratu zahraničních bojovníků Islámského státu? Jsou nějaké možnosti ochrany?

Dotazovaní uvedli různé odpovědi, tudíž nejsou v úplné shodě. Mezi odpověďmi, jaké nebezpečí představuje návrat zahraničních bojovníků Islámského státu do evropských mateřských zemí zaznělo, že návrat bojovníků je největším rizikem pro bezpečnost. Tito lidé mají vysoký potenciál páchat teroristické útoky. Další dotazovaný zmínil, že návrat bojovníků může motivovat mladé sympatizanty. Další dotazovaný zmínil, že návrat bojovníků může zlepšit získávání nováčků a jejich výcvik a větší odhodlání v dalším boji. Další dotazovaný uvedl, že nebezpečí je nízké, ale setrvalé. Další dotazovaný uvedl, že nebezpečím je šíření myšlenek Islámského státu přímo prožitých v rámci komunit v mateřských zemích, opět jde o země s vysokým podílem muslimů v obyvatelstvu. Největší nebezpečí z návratu zahraničních bojovníků hrozí především západní Evropě a Americe to je hlavní destinace ohrožení. Dotazovaní jsou ve shodě, že je možnost ochrany. Ochranu můžeme posílit díky bezpečnostním složkám a jejich činnostmi, legislativou, spoluprací v EU, zapojení společnosti. Ochranou je též monitoring těchto osob a preventivní programy jako je komunikace s komunitou, též spolupráce policejních složek ohledně terorismu. Závěrem lze říci, že zahraniční bojovníci se nedají převychovat ani nijak přesvědčit.

5.4 Analýza zjištěných dat

Na základě provedených rozhovorů ze zkoumané oblasti číslo 1 Islamistický terorismus vyplynulo, že v současné době nejvíce na síle nabírá teroristická organizace Islámský stát, která přišla o své území například v Afghánistánu, Iráku a Sýrii, a tak teroristická organizace Islámský stát hledá nové destinace pro svůj boj. Západní Evropa je v jejich boji příhodná. Čili teroristická organizace Islámský stát se bude zabydlovat v Evropě pro další náhlý úder a pouze čeká na příležitost. Evropa je pro Islámský stát zdrojem bojovníků z řad zde žijících muslimů a konvertitů, především z mladší generace, bude se zaměřovat na Evropu jako na „zlo vůči muslimům“. Teroristická organizace se při útocích bude nejdříve zaměřovat na domácí území, avšak mimo to dochází též k útokům jednotlivců na cizí území. Teroristická organizace Islámský stát představuje minimální hrozbu. Skutečné hrozby jsou z 99% zevnitř z muslimských komunit. Nejvíce tam, kde jsou ghetta (no-go zóny).

V současné době hrozí největší nebezpečí Západním státům (Francie, Německo, Belgie a Švédsko). Ohrožené státy jsou s vysokým procentem muslimských obyvatel. Prozatím nedošlo k žádnému teroristickému útoku na území ČR, protože ČR má mizivé procento muslimů, a majoritní část obyvatelstva po zkušenostech s nepřizpůsobivými menšinami je vůči většině menšin netolerantní až xenofobní, stejně tak sociální systém není pro většinu uprchlíků z muslimských zemí atraktivní. V ČR je dobrá bezpečnostní situace a tlak bezpečnostních složek zabraňuje účinné radikalizaci. ČR je tranzitní země, a to i vzhledem k tomu, že neměla žádné kolonie a nemá zde silnou komunitu, tudíž se nemusí obávat teroristických útoků.

Na území ČR je pravděpodobnost spáchání teroristických útoků velmi nízká. Největší nebezpečí ale představuje teroristická organizace Islámský stát. Spíše, než by na naše území zaútočila teroristická organizace Islámský stát, tak větší hrozba je, že zaútočí „osamělý bojovník“ vesměs psychicky narušení.

Muslimská komunita žijící v ČR je málo početná a zde si užívá západní styl života, který v muslimských zemích není a většina se zařadila, integrovala, ale začlenit se jim daří úměrně jejich snaze. Bezpečnostní riziko tato menšina představuje v nově příchozích muslimů, dále je riziko spíše z pohledu obecné kriminality, ne výhradně z náboženského, respektive teroristického hlediska, ale do budoucna riziko bohužel poroste. Česká veřejnost je vnímá tak, že česká společnost je uzavřená, neochotná přijímat odlišné kultury je „opatrná až xenofobní“ čili nedůvěřivá. Dále České veřejnosti spíše záleží na

vzdělanosti muslimů jako jednotlivců, na jejich chování a pracovitosti. Poté je společnost České republiky bude posuzovat a začleňovat mezi sebe.

Současná válka na Ukrajině se do aktivit islamistických teroristických organizací nepromítá vůbec. Většina muslimů vnímá válku jako věc Evropy a Spojených států amerických. Boj proti terorismu není válkou dotčen. Ale konflikt na Ukrajině mohou skupiny využít k proniknutí do Evropy v rámci uprchlické vlny.

Analýzou bylo zjištěno z výše uvedené zkoumané oblasti číslo 2 teroristická organizace Islámský stát, že cíle teroristické organizace Islámský stát jsou v hledání zázemí pro další činnost, získávání členské základny, neboť odliv sympatizantů mohl být velký po porážce v roce 2019. Teroristická organizace Islámský stát má ale stále koho oslovit, protože frustrovaných jedinců z řad muslimů či konvertitů stále v Islámském státu vidí vidinu jistoty. Dále mezi cíle patří i získávání nových členů i přes sociální sítě kdekoliv v Evropě. Vždy se najde někdo, kdo hledá nějaké uplatnění a smysl života. Tudíž teroristická organizace Islámský stát má stále svoje následovníky. V roce 2019, když došlo k porážce Islámského státu, tak též došlo k odlivu sympatizantů (k vítězi se přidává každý). Teroristická organizace Islámský stát byla pouze jednou složkou masového povstání proti ší'ťskému útlaku. Tohoto povstání se účastnili hlavně sunnitě ale také křesťané, jazídi i někteří ší'té. Teroristické organizaci Islámský stát se podařilo velmi rychle během 12 měsíců povstání zdiskreditovat. Ve skutečnosti vládla pouze na zlomku území, které se jí připisovalo. Od roku 2015 se v důsledku teroru od ní odvraceli její spojenci a často se přidali k vládě Bagdádu. Pro Západ nebyla teroristická organizace Islámský stát nikdy hrozbou, ve smyslu vážného ohrožení integrity. Nicméně její ideologický vliv na komunity byl i díky západním médiím značný.

K porážce Islámského státu v roce 2019 došlo, protože byla podpora boje celého světa proti fanatismu. Podpora boje Evropy, USA, Ruska, dalších zemí a Kurdů jako národa, vojenské a technické vybavení a uvědomění si této situace, která ohrožovala celý svět. K porážce došlo vůči materiálním důvodům, ekonomickým důvodům, vojenské intervence a z toho plyne reakce celosvětového společenství na globální bezpečnostní hrozbu. Proč porážka trvala tak dlouho? Důvod je velmi jednoduchý. Teroristická organizace Islámský stát byla slabá. Nemohla odolávat skutečné síle. Ale první rok a půl ší'ťská vláda proti teroristické organizaci Islámský stát nebojovala. Bojovala proti povstalcům v provinciích Salahudin a Anbar. To byli její hlavní nepřátelé. USA nabídla

Bagdádu vojenskou pomoc, ale ten to odmítl. Zbraně pro teroristickou organizaci Islámský stát dodávali hlavně Iráčtí ší'ité.

Teroristická organizace Islámský stát a jí spřátelené islamistické teroristické organizace vždy představovaly a budou vždy představovat hrozbu pro Evropu včetně České republiky. Západní Evropa a demokracie je stále ohrožena, a to i když nyní teroristická organizace Islámský stát je nyní pouze stín a propaganda. Problém Evropské unie je radikalizační potenciál muslimské komunity. Nejvíce teroristických útoků by se měly obávat tradiční cíle jako je USA, Anglie, Francie a Německo.

Budoucnost teroristické organizace Islámský stát spočívá v tom, že se bude spíše soustředit na jednotlivé akce v Evropě, ale již nedosáhne takové síly, jako dřív. Dnes se za toto jméno často schovávají útoky vedené jinou stranou. A až se najde dostatečně ideově motivovaný vůdce a že on se najde, tak teroristická organizace Islámský stát bude mít svého nového vůdce. Teroristická organizace Islámský stát se bude soustředit zejména na muslimské země, země s vysokým procentem muslimů ovlivněných její ideou. A za svého největšího nepřítele vnímá Západ.

Návrat zahraničních bojovníků Islámského státu do evropských mateřských zemí představuje největší riziko pro bezpečnost, protože tito lidé mají vysoký potenciál páchat teroristické útoky. Dále jejich návrat může motivovat mladé sympatizanty a zlepšit získávání nováčků a jejich výcvik a větší odhodlání v dalším boji. Též je nebezpečím od zahraničních bojovníků šíření myšlenek Islámského státu přímo prožitých v rámci komunit v mateřských zemích a opět jde o země s vysokým podílem muslimů v obyvatelstvu. Zmíněné nebezpečí hrozí především západní Evropě a Americe to je hlavní destinace ohrožení. Ale je tu možnost ochrany. Ochranu můžeme posílit díky bezpečnostním složkám a jejich činností, legislativou, spoluprací v Evropské unii a zapojení společnosti. Ochranou je též monitoring těchto osob a preventivní programy jako je komunikace s komunitou, též spolupráce policejních složek ohledně terorismu. Lze ale říci, že zahraniční bojovníci se nedají převychovat ani nijak přesvědčit.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo vymezení islamistického terorismu, pomocí odborné literatury a kvalitativního sběru dat formou rozhovorů, přičemž byla zaměřena pozornost na ideologii Islámského státu jako takového, od jeho vzestupu až po jeho porážku. Islámský stát, který i po své vojenské porážce v roce 2019, kdy ztratil své území a mnoho svých sympatizantů, tak i přes to nadále představuje akutní bezpečnostní hrozbu nejen pro země Evropské unie. Ohrožené státy jsou především Německo, Francie, Anglie, USA, Belgie a Švédsko. Jedná se o státy s vysokým procentem muslimských obyvatel. Též bylo pojednáno o teroristických útocích spáchaným teroristickou organizací Islámský stát a byla nastíněna její budoucnost. Zároveň byly objasněny z oficiálního portálu Evropské unie a odborné literatury principy protiteroristické politiky EU a aktuální protiteroristická opatření, kdy za zmínku stojí to, že Česká republika si stanovila boj proti terorismu jako jednu z hlavních priorit své bezpečnostní politiky.

Byla provedena obsahová analýza odborných publikací, která řeší problematiku islamistického terorismu, zejména pak Islámského státu. Zároveň byla provedena i obsahová analýza dokumentů protiteroristické politiky Evropské unie a České republiky.

Taktéž v rámci dané problematiky byly uskutečněny rozhovory s Národní centrálou proti organizovanému zločinu, a to s kriminalisty ze sekce terorismu a extremismu a konkrétně z odboru na náboženský terorismus. Rozhovory v rámci kvalitativního sběru dat byly rozděleny do dvou částí. První část byla zaměřena na Islámský stát a druhá část byla zaměřena na teroristickou organizaci Islámský stát. Kvalitativní sběr dat byl zvolen z důvodu, aby byla co nejvíce vypovídající hodnota výsledků. Kriminalisté, jež vzhledem k tomu, že pravidelně monitorují muslimskou komunitu na území České republiky a pohybují se mezi nimi, tak si nepřáli uvést své údaje.

Závěrem lze říci, že i přes to, že na první pohled se nemusí zdát, tak hrozba ze strany teroristické organizace Islámský stát je velice aktuální. Teroristická organizace Islámský stát čeká pouze na příležitost, kdy znovu udeří. Teroristická organizace Islámský stát za svého největšího nepřítele vnímá Západ.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.
2. BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999. 187 s. ISBN 80-902670-4-1.
3. ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Brno: Barrister & Principal, 2007. 223 s. ISBN 978-80-87029-19-0.
4. DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky II*. Praha: Policejní akademie České republiky, Vydavatelství PA ČR, 2005. 94 s. ISBN 80-7251-162-9.
5. DANICS, Štefan. *Politologické problémy světové politiky III*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. 106 s. ISBN 80-7251-193-9.
6. EICHLER, Jan. *Terorismus a války na počátku 21. století*. V Praze: Karolinum, 2007. 352 s. ISBN 978-80-246-1317-8.
7. HERMANN, Rainer T. *Konečná stanice - Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě*. Praha: Academia, 2016. XXI. století. 115 s. ISBN 978-80-200-2607-1.
8. HOFFMAN, Bruce. *Inside Terrorism*. New York: Columbia University Press, 2006. 432 s. ISBN 0-231-51046-2
9. HÜBSCH, Hadayatullah. *Fanatičtí bojovníci ve jménu Alláha: kořeny islámského teroru*. Praha: Naše vojsko, 2002. 123 s. ISBN 80-206-0609-2.
10. KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Praha: Vyšehrad, 1993. 292 s. ISBN 80-7021-125-3.
11. KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. 197 s. Moderní dějiny (Vyšehrad). ISBN 80-7021-540-2.
12. KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996. 263 s. ISBN 80-7021-168-7.
13. MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 476 s. ISBN 80-903333-8-9.
14. MCCANTS, William Faizi. *Islámský stát - apokalypsa: jeho historie, strategie a vize zániku světa*. Přeložil Lubomír SEDLÁK. V Brně: CPress, 2016. 208 s. ISBN 978-80-264-1233-5.

15. MENDEL, Miloš. *Islámská výzva: z dějin a současnosti politiky islámu*. Brno: Atlantis, 1994. 230 s. ISBN 80-7108-088-8.
16. NOLTE, Ernst. *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*. Přeložil Iva KRATOCHVÍLOVÁ. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018. 271 s. ISBN 978-80-7325-434-6.
17. PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy: [vysokoškolská učebnice]*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010. 422 s. ISBN 978-80-7201-813-0.
18. PIKNA, Bohumil. *Mezinárodní terorismus a bezpečnost Evropské unie: (právní náhled)*. Praha: Linde, 2006. 407 s. ISBN 80-7201-615-6.
19. PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. 432 s. ISBN 978-80-7380-611-8.
20. SMOLÍK, Josef. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*. V Brně: Mendelova univerzita, 2020. 173 s. ISBN 978-80-7509-723-1.
21. SOULEIMANOV, Emil a Mitchell A. BELFER. *Terorismus: pokus o porozumění*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 345 s. Sociologické aktuality. ISBN 978-80-7419-038-4.
22. *Světový terorismus: encyklopedie*. Praha: Svojtka & Co., 2001. 536 s. ISBN 80-7237-340-4.
23. ULFKOTTE, Udo. *Hrozba terorismu: islamisté a jejich tajná síť*. Přeložil Petr DVOŘÁČEK. V Praze: Ikar, 2003. 270 s. ISBN 80-249-0162-5.
24. WEISS, Michael a Hassan HASSAN. *Islámský stát: uvnitř armády teroru*. Přeložil Jiří BERKA. Brno: CPress, 2015. 255 s. ISBN 978-80-264-0883-3.

Elektronické zdroje

1. FETHULLAH GÜLEN. *Malý a velký džihád*, [online], [cit. 2022-02-11]. Dostupné z WWW: <<http://fgulen.com/cz/vstrik-globalni-civilizaci-lasky-a-tolerance/dzihad-terorismus-lidska-prava/maly-a-velky-dzihad>>.
2. NOVINKY.CZ. *Abú Bakr Bagdádí*, [online], [cit. 2022-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/abu-bakr-bagdadi-40069995>>.

3. TN.CZ Jan Houška. *Vůdce Islámského státu Kurajší je mrtev. Zabili jsme ho, oznámil Biden*, [online], [cit. 2022-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/454127-vudce-islamskeho-statu-kurajsi-je-mrtev-zabili-jsme-ho-oznamil-biden>>.
4. EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Opatření EU k přecházení radikalizaci*, [online], [cit. 2022-02-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/preventing-radicalisation/>>.
5. EVROPSKÁ RADA RADA EVROPSKÉ UNIE. *Reakce EU na terorismus*, [online], [cit. 2022-03-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>>.
6. MAREŠ, M. *Protiteroristická politika Evropské unie*, [online], [cit. 2022-03-23]. Dostupné z WWW: <https://journals.muni.cz/socialni_studia/article/view/5466/4564>.
7. IDNES.CZ. *Teroristé zaútočili na Sinaji, na páteční modlitbě zabili přes 300 lidí*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/sinaj-egypt-utok-terorismus.A171124_132453_zahranicni_kha>.
8. NOVINKY.CZ. *Islámský stát se přihlásil k útokům v Bruselu*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/islamsky-stat-se-prihlasil-k-utokum-v-bruselu-17787>>.
9. IROZHLAS. *Teroristický útok ve Vídni má čtyři oběti, 22 lidí je zraněných. Útočnicka při zásahu zastřelila policie*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/utok-viden-synagoga-vystrely_2011022048_bar>.
10. WILSON CENTER. *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*, [online], [cit. 2022-03-31]. Dostupné z WWW: <<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>>.

Seznam zkratk

NCOZ Národní centrála proti organizovanému zločinu